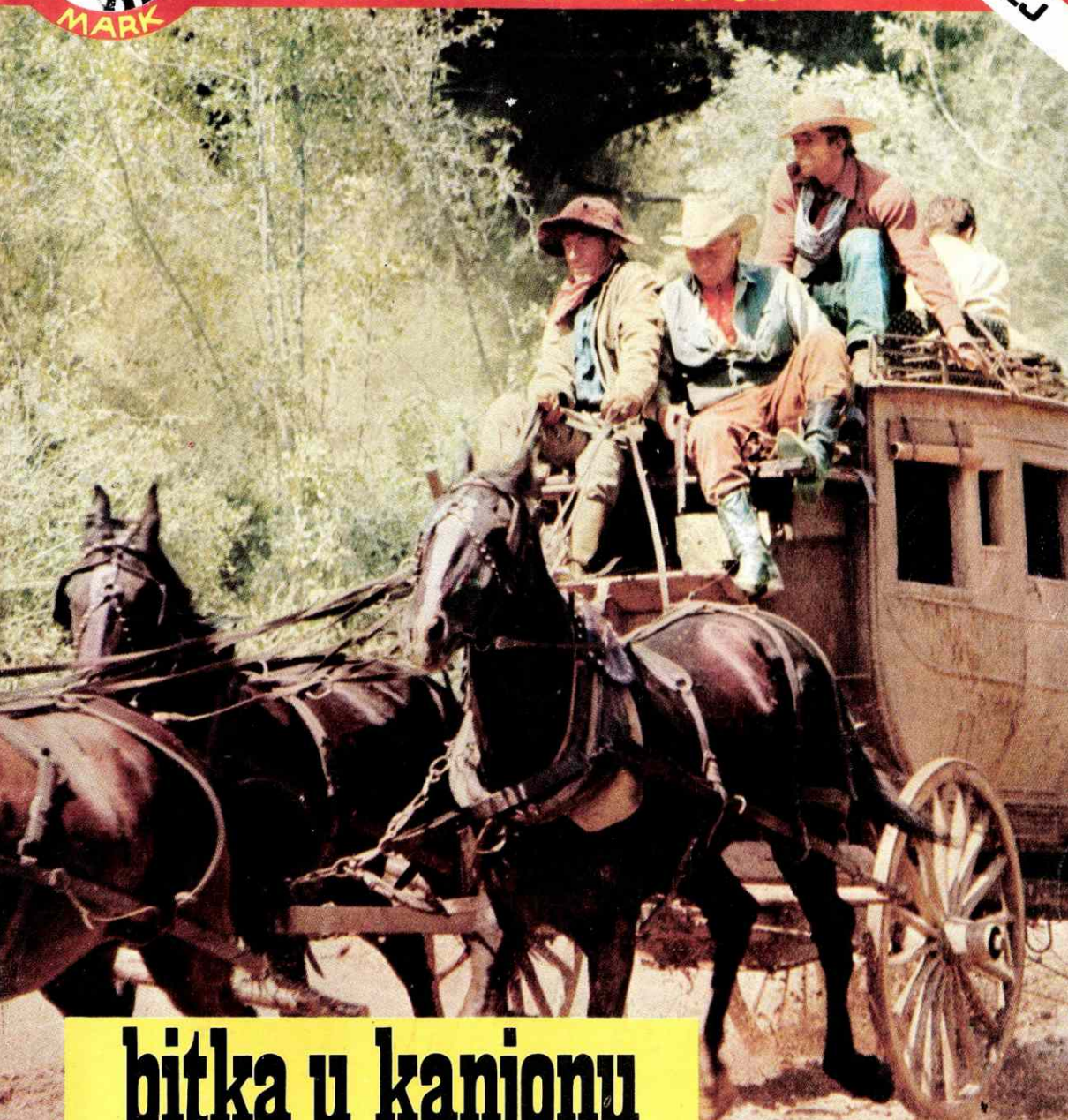

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

bitka u kanjonu

BROJ 111

GENA 2 DINARA

KADA POSETITE
GENERALNO ZASTUPNIŠTVO ŠVAJCARSKÉ FIRME

DARWIL

TRST PIAZZA S. ANTONIO NUOVO 4/I-II

MOĆI ĆETE DA IZABERETE JEDAN OD PREKO 600 TIPOVA ČASOVNIKA „DARWIL“ I „ARETTA“ POZNATIH PO PRECIZNOSTI I ELEGANCIJI OBLIKA.

TOM PRILIKOM NE PROPUSTITE DA OBRATITE PAŽNJU NA NAJVEĆI IZBOR ZLATNOG NAKITA U EVROPI, PO SVETSKIM KONKURENTNIM CENAMA, IZRAĐENOG OD 14, 18 I 22-KARATNOG, SLUŽBENO KONTROLISANOG ZLATA!

PREPORUČUJEMO

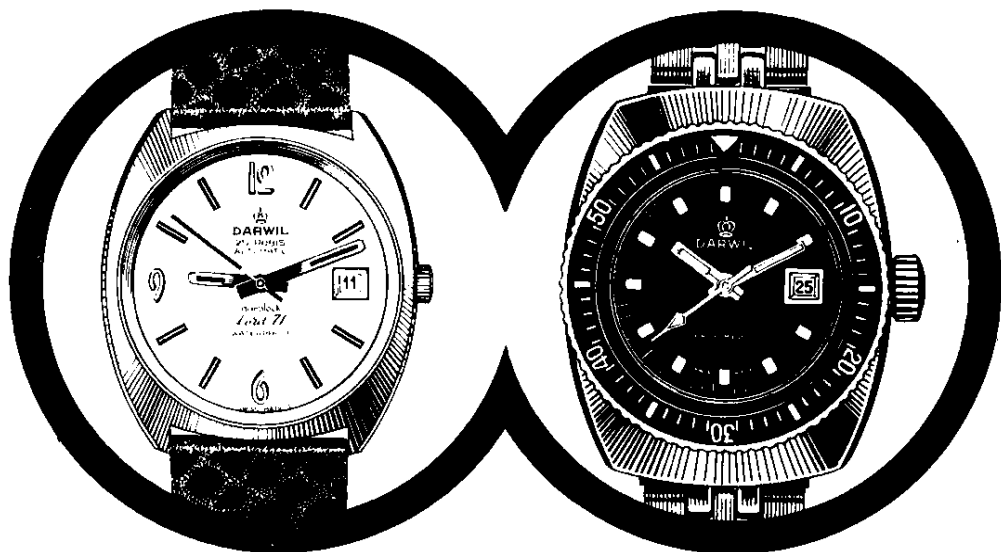
ZA VAS — ČASOVNIK LORD 71

ZA VAŠU SUPRUGU — ČASOVNIK LADY 71

SA UGRAĐENIM DARBLOCKOM KOJI ŠTITI OD POTRESA I UDARA

CASOVNIKE „DARWIL“ I „ARETTA“ MOŽETE NABAVITI I U SPECIJALIZOVANIM TRGOVINAMA I ROBNIM KUĆAMA U JUGOSLAVIJI!

SERVISI ZA ODRŽAVANJE POSTOJE U SVIM VEĆIM MESTIMA

VILIAM MARK BITKA
U K A N J O N U

NASLOV ORIGINALA:

William Mark
KAMPF IM CANYON

Copyright by
~~M~~artin Kelter Verlag 1971.

Bitka u kanjonu

Pao je maršalu u oči još na železničkoj stanici Daglasa. Bio je to čovek širokih, snažnih ramena i krupne glave, gotovo nasađene na trup. Lice mu je bilo široko, a ten neobičan i malo žućkast. Sa tog širokog lica gledao je par razmaknutih sivozelenih očiju, nalik na kamenčiće na obali reke. Nos mu je bio kratak, a nozdrve široke, dok su usta delovala tvrdo, nešto oborena na dole. Oдавao je utisak kao da sve vreme drži donju usnu iznad gornje. Brada mu je predstavljala gotovo jednu trećinu lica, bila je isturena, a na sredini kao presečena. Bujna crna kosa rasla mu je neuredno sve do okovratnika.

Nosio je tamnosivi šešir, sivo odelo i sivu košulju. Crna mašna bila je iskrzana i neuredno vezana. Na desnom bedru kaput mu je bio malo odmaknut od tela, po čemu se

moglo odmah zaključiti da nosi revolver.

Bilo je kasno popodne. Zalazeće decembarsko sunce bacalo je crvenkastu mlečnu svetlost, tako da su svi predmeti delovali pomalo nestvarno.

Na železničkoj stanici Daglasa bilo je još uvek sveta, ali su se svi nekako kretali kao u polusnu, što je bilo karakteristično za ovu graničnu stanicu na južnom kraju Sjedinjenih Država. Šef stanice, mali čovek bolešljivog lica, stajao je naslonjen na vrata i posmatrao šine.

Levo u stanici sedela je žena sa dvoje male dece, koja su spavala na klupi.

U mračnom uglu prostorije, glave oborene na grudi, dremala je stara skitnica u dotrajalom odelu. Ispred njega je na prljavom podu dremao veliki pas.

Desno od drvene ograde iza šefa stanice stajao je visok vitak momak u kaubojskom odelu. Odmah uz njega, uz veliku putnu torbu, u lepom kostimu za put, stajala je mlada žena nemirnih očiju i rumenih obraza. Uznemireno je bacala pogled na veliki stanični časovnik, a onda nervozno sklanjala nepostojeći pramen kose sa čela.

Odmah uz ulaz, levo na klupi, seдео je visok čovek širokih ramena i uzanih bedara. Lice mu je bilo preplanulo i markantno, a oči metalno-plave. Nosio je crno kožno odelo i crni šešir. Oko bedara je nosio opasač načičkan mecima, a na obe strane futrole sa revolverima.

Taj čovek nije bio niko drugi do savezni maršal iz Dodž Sitija Vajat Erp.

Gotovo uz sam maršalov desni lakat, uz šalter, stajao je čovek koga je maršal upravo posmatrao. Međutim, ni Vajat Erp a ni teksaški trgovac kožom Rodni Eliot, nisu u ovom trenutku ni slutili, da će ovde, na ovoj prljavoj stanici Daglasa, početi za njih obojicu dugačak put.

Eliot je veoma vešto motrio staničnu prostoriju ispod poluspuštenih kapaka. Međutim, oštrom oku maršala Erpa nije promaklo da baca pogled na mladu ženu.

Čim bi trgovac kožom zaustavio pogled na mladoj ženi, ona kao da je to osećala, jer je nervozno okretala glavu.

Za jedan sat trebalo je da stigne voz. Vajatu nije bilo prijatno da se i dalje zadržava u ovoj memljivoj prostoriji. Ustao je i stao ispred vrata, posmatrajući pejsaž. Pred

njim su se nalazile kuće grada Daglasa. Sivosmeđe, jednospratne građevine delovale su veoma siromašno. Celo ovo mesto bilo je sirotinjsko.

Maršal je dojahao ovamo iz Tombstona, jer je krenuo u Meksiko. Imao je nameru da prodre malo dubije u Meksiko, pa da, onda odavde, sa juga, u širokom luku stigne do svog cilja — Martinija.

Dok Holidej, koji ga je poslednjih nedelja i meseci stalno pratio na putu ležao je sada u Tombstonu u svojoj sobi u „Ruskoj kući”, ozbiljno ranjen u leđa. Jedan od članova bande ljudi sa vešalima ga je u Flegorovom baru pogodio iz zasede.

Još od oktobra maršal je bio za petama najvažnijim članovima ove ogromne bande, tragajući za njihovim vođom. Dva puta mu se učinilo da je spustio ruku na tajanstvenog vođu zločinačke družine i oba puta, na žalost, ustanovio da su to bili udarci u prazno.

Istini za volju, Vajat Erp je uspeo da nekoliko vodećih ličnosti iz bande stavi iza katanca, što je svakako predstavljalo uspeh. Na taj način je mreža, koju su sivoliki prostrli po zemlji, na nekoliko mesta imala slabe tačke. Ipak, najvažnije je bilo uhvatiti vođu. Do god je glava te družine na slobodi, ona će biti opasna.

Čovek iz Misurija se svim silama borio da se dokopa vođe. Da bi to postigao, prošao je kroz mnoge teške okršaje, od kojih su neki u početku izgledali za njega beznadežni. U svojoj dugoj praksi čuvara zakona Vajat još nikad nije naišao na tako snažnu, tako dobro organizovanu

zločinačku družinu, tako da je svaki napad bio krajnje težak. U ovom trenutku najgore je to što nije imao uz sebe svog vernog pomoćnika i prijatelja Doka Holideja, niti bilo kog drugog da mu pomogne.

Još u Tombstonu je dugo razgovarao sa dvojicom prijatelja — Holidejem i Šortom o tome da li da se najzad obrati vojci za pomoć. Međutim, preostale jedinice, koje su se u Arizoni zatekle posle završenog rata, bile su tako male i slabe, da su jedva uspevale da drže u sigurnosti utvrđenja u kojima su boravile. Bilo je jasno da od tih vojnika ne može očekivati pomoć u borbi protiv tako jakе bande, koja je krstariła celom državom. Vojnici bi morali, ukoliko se uključe u borbu, da se udaljuju od svojih utvrđenja i po nekoliko stotina milja.

Pošto na vojsku nije mogao da računa, Vajat Erp je najzad odlučio da napusti Tombston sam i krene u Martini. Poveo je i svog vranca, koji je sada stajao vezan za prečku ispred stanične zgrade. Nameravao je da utovari konja u vagon i tako otputuje u Meksiko. To je bilo prilično komplikovano, ali je maršal imao loše iskustvo sa iznajmljenim konjima. Životinje bi ga ostavljale na cedilu baš u kritičnom trenutku, kada mu je bio potreban brz i izdržljiv konj.

Borba maršala Erpa protiv velikog vođe sivolikih neočekivano se produžavala. Vajat je morao da uvidi da je družina daleko veća i jača nego što je u početku pretpostavljao. No, ovaj uporni čuvar zakona bio je nalik na veliku mačku, koja mrzi pacove, bilo gde se oni pojavili. Osim

toga, znao je da je njegov zadatak da se bori protiv bande i napada gde god to može. Ako on to ne bude činio, niko drugi neće.

Na žalost, moć bande rasla je iz dana u dan. Sivoliki su predstavljali veliku opasnost za južnu Arizonu, granični deo Novog Meksika, pa čak i severni deo države Meksiko. Sve što je moć ove bande bivala većom, povećavala se i opasnost po nedužno stanovništvo. Konačno, družina koja je tako izvanredno organizovana da danas može da napadne ovde, a sutra možda sto milja dalje severno ili južno, bila je gora od najdivljije horde Indijanaca.

Pravila i nepisani zakoni ove družine zadavali su maršalu velike teškoće. Bila je tako čvrsta, sa tako gvozdenom disciplinom, da Vajat nikako nije mogao da se oslobodi sumnje da je predvodi Ajk Klanton, najčuveniji od svih vođa bandi, koji su u ovim krajevima postojali. Kao što se zna, Vajat Erp je imao nekoliko puta prilike da se sretne sa Ajkom Klantom. Međutim, ništa nije mogao i pored sve opreznosti da ustanovi. Ništa opipljivo i određeno. Bez obzira na to, podozrenje je ostalo.

Vajat Erp je stigao na železničku stanicu Daglasa još pre pola sata. Umoran od dugog jahanja ušao je unutra i seo na klupu da se odmori. Međutim, prisustvo krupnog stranca, odevenog u sivo, oteralo ga je iz stanice.

Ko je taj čovek? Zašto mu izgleda tako čudno?

I sada, dok je stajao napolju kraj svog vranca, nije mu izbijao iz svesti pogled neprijatnih sivožutih očiju

nepoznatog čoveka. Krstareći državama uzduž i popreko maršal je stekao ogromno iskustvo. Znao je da su oči, pogled ono što najviše odaje karakter čoveka. Još kao dečak, dok su živeli gore u Ilinoisu, otac mu je često govorio:

— Nemoj nikad zaboraviti, sinko, da pogled odaje čoveka.

Mnogo godina kasnije mu je i čuveni poglavica Sijuks Indijanaca iz Dakote, Crveni Oblak, govorio o tome da čoveka odaju oči. Još kao veoma mlad, Vajat je zaključio da ljudi koji imaju spuštene kapke prema spoljnoj strani očiju, po pravilu su veoma podmukli. U toku godina ovaj zaključak mladog Erpa se samo potvrđivao. Ovog trenutka setio se da su trojica poznatih zločinaca: Hogeter, Džek Donegan i Hamolka imali takve oči, a i podmitljivi sudija Riper.

Stranac, Koji je stajao u stanici naslonjen desnim laktom na šalter, delovao je krajnje neprijatno, i to ne samo podmuklo. Bogato iskustvo pomoglo je ovog puta maršalu da donese još jedan značajan zaključak: nepoznati je morao biti i veoma opasan tip.

Iz razmišljanja ga je prekinulo lako rzanje, koje je dolazilo iza jedne od šupa, odmah uz šine.

Šta je to sad? Da tamo možda ne stoji prikriven neki konj? Vajat, međutim nije pošao direktno do šupe, nego je krenuo uz šine, kao da želi tobož da vidi da li se možda voz približava.

Stajao je nekoliko trenutaka tako, a onda se okrenuo i pošao natrag.

Krišom je bacio pogled prema šupama i tamo ugledao konja. Video mu je zapravo samo glavu i izrazito tamno smeđu grivu.

Ko je tamo sakrio konja? I pre svega, što je mnogo važnije, zašto ga je sakrio? Konačno, onaj ko hoće da utovari konja u vagon, može prirodno da ga pokaže svima. Zna se dobro da niko ne može da uvede životinju u teretni vagon, a da to niko ne primeti. Još se nije dogodilo da neko prokrijumčari svoju životinju u vozu, ne plaćajući za nju. Ako je to bila namera vlasnika sakrivenog konja, to je svakako morao biti ograničen čovek.

Šef stanice, a i službenici, su pregledali još pre ulaska putnike i pre utovara životinja, sve karte.

Maršala je obuzeo neki čudan, neobjašnjiv nemir. To osećanje je dobro znao. Uvek ga je imao onda kada se nalazio u neposrednoj opasnosti.

Vratio se do svog ždrepcu, pomilovao ga po sapima, a onda uhvatio bujnu crnu grivu. Razmišljao je nekoliko trenutaka, zatim nastavio preko širokog staničnog trga prema prvoj kući. Levo se nalazila prodavnica u kojoj se mogao pored ostalog kupiti duvan i cigarete. Vajat uđe u radnju i vide pred sobom mršavog visokog čoveka sa kukastim nosom, koji kao da mu je dosezao do same brade.

Prodavac se unjkavim glavom obrati čoveku na vratima:

— Dođite samo bliže, mister! Hoćete li možda da kupite duvan?

— Da, rado bih kupio nekoliko cigara.

— Cigara? Možda odlične Brazilija cigare ili više volite holandske?

— Ne, crne Virdžinija, molim vas.

Erp kupi tuce velikih crnih cigara i kutiju šibica.

Kada je spuštao novac na tezgu, vlasnik trgovine ga iznenada uhvati koščatim prstima za zglob. Maršal podiže glavu i zagleda se prodorno u vodnjikave oči trgovca.

Ovaj zabaci glavu kao ptica grabljivica, pogleda oprezno prema vratima, a onda reče prigušenim glasom:

— On je bio ovde!

— Ko? — upita Vajat i nabra obrve.

— On! Više ništa neću reći. Uostalom, nije ni potrebno govoriti više.

Vajatu se za trenutak učinilo da pred sobom ima umobolnog čoveka. Već je hteo da se oslobodi neprijatnog stiska, kada trgovac još jače steže prste. Na maršalovom čelu se usekla duboka bora.

— U redu je, mister. A sada moram na stanicu.

— I on je tamo otišao — šaputao je dalje trgovac i omahivao tako žestoko glavom, da se Vajatu činilo da će mu otpasti sa mršavog vrata.

Sada je tek uspeo da se oslobodi stiska, uzeo je ruku trgovca i spustio je pored svoje na tezgu. Već je pošao prema vratima, a onda iznenada zastao. Šta je to ovaj mršavko rekao? „On” je dakle otišao takođe na stanicu. Maršal se još jednom okrete i zagleda u lice trgovca. Možda taj čovek ipak nije lud?

— Rekoste na stanicu?

— Da — mahao je čovek i dalje glavom. — Video sam dobro da je tamo otišao.

— Ko je to, zapravo?

— On!

Maršal se lagano vrati do tezge, izvuče jedan dolar iz pojasa, baci ga u vazduh, a onda uhvati spretno levom rukom.

— Evo, mister. Ovo je nagrada za jedan razuman odgovor.

Trgovac je pohlepno posmatrao svetao metalni novac. Nije baš bogzna koliko zarađivao, pa ga je utoliko više mamio novac, do koga je mogao lako da dođe.

— Ne mogu vam više reći, mister. On je ovde! Pa to je dovoljno.

— Morao bih da znam o kome je reč — ispitivao je maršal uporno.

— On — još tiše je procedio trgovac kroz zube i nagnuo se nad tezgu. — Nosi sivo odelo, sivi šešir i crnu maramu. Revolver, koji nosi na desnom bedru, je težak hempton kolt. Držao ga je ovde u ruci i ispitivao doboš pre nego što je izašao...

— Tako, znači?

Možda se čudan izgled stranca urezao u svest ovog trgovca, i možda mu se, kao i njemu, učinio čudnim. Uostalom, ljudi su mahom kukavice, pa i ovom mršavku svakako nije bilo prijatno da neki nepoznat čovek upravo ovde izvlači revolver iz futrole i ispituje doboš. Međutim, to ne mora biti ništa neobično. Mnogi ljudi imaju običaj da pre polaska na put još jednom provere svoje oružje.

Trgovac nije mogao time biti toliko zbunjen. Konačno, bez obzira kolika je kukavica, živi ovde na Divljem zapadu i dobro poznaje navike svojih sugrađana. Baš ovde u ovom graničnom gradu, jednom od najopasnijih, gotovo svakodnevno

ima tuča i puškaranja. Utoliko pre, trgovca, kod koga gotovo svi navraćaju, ne bi smelo da uzbudi to što je neko od mušterija proveravao oružje.

— Dakle, šta je sa tim čovekom?
— upitao je Vajat oprezno.

— To je on! — cedio je trgovac reči kroz zube. — Niko ga nije prepoznao, izuzev mene. Ja dobro znam ko je on.

— To je dobro, mister. Ali bi bilo ljubazno od vas kada bi ste i meni rekli o kome se radi.

— Otišao je pre sedam godina. Sada, kada se tako iznenada pojavio, nikome nije uspeo da ga prepozna. Uostalom, veoma se izmenio. U svoje vreme je imao mnogo tamniju kosu i mršavije lice.

Iako je priča trgovca iz Daglasa delovala smušeno, maršalu se ipak učinilo da negde neke veze ima. Zbog toga nipošto nije hteo da oduстане.

— Zar on ovde stanuje?

— Naravno, on je iz Daglasa.

— Pre sedam godina je osuđen, zar ne?

U pogledu trgovca čitalo se bezgranično iznenađenje. Izmakao se od tezge i nabrao obrve.

— Vi ga, dakle, poznajete?

— Ne baš tačno, ali ću to već saznati.

— On, u stvari, dolazi iz Teksasa. Zove se Eliot, Rod Eliot. Ovde u Daglasu je zajedno sa svojim bratom imao trgovinu kožom. Posao je išao sasvim dobro, obojica su dobro zarađivala. Bili su vredni i znali svoj posao. Svi smo verovali da će ostati u gradu. Onda se dogodilo...

— Koga je to ubio? — ispitivao je maršal.

Oči mršavka ličila su sada na uzani prerez.

— Taj slučaj vam je izgleda poznat?

— Ne, ne baš sasvim.

— Tom Eliot, njegov brat, je osuđen, ali on je ubica — prošaptao je trgovac zagrobnim glasom.

— Koga je to ubio Tom?

— On, Rod, je znam to pouzdana, ubica!

— Možda ste videli?

— Video? Naravno da nisam, ali bih mogao da se zakunem.

Vajat priđe bliže tezgi i oštro odmeri trgovca.

— Koga je to ubio?

— Asa Andersona.

— Andersona? — Maršal se setio da je jašući kroz Daglas, na jednom od saluna video napis sa tim imenom.

— Da li njemu pripada ona velika krčma?

— Da, pripadala je Asu Andersonu. Uostalom, njemu je pripadalo gotovo pola grada.

— Zbog čega je ubijen?

Trgovac se naže sasvim nad tezgu i zaverenički odgovori:

— Zbog nje.

Maršal je bio iznenađen.

— Zbog jedne žene?

— Da, zbog lepe Meri Anderson.

Maršal ni sam nije znao zašto je postavio to pitanje:

— Da li je Meri Anderson još uvek u gradu?

— Da, još.

— Šta to treba da znači?

— Otišla je na stanicu. Kad voz krene, neće više biti u gradu.

— Hoćete li time da kažete da se i ona sada nalazi na stanici?

— Da. Video sam kako je mala crna služavka odnela na stanicu kofer Meri Anderson.

— U tom slučaju, mister, ona mora da zna da je Rod Eliot u gradu.

— U to nisam uveren. Može biti da ga uopšte nije prepoznala. Uostalom, nisu ga ni ostali prepoznali.

— I, zašto vi to sve meni pričate?

— Zbog toga što vas poznajem.

— O?

Vajat Erp podiže levu obrvu.

— Da, vi ste Vajat Erp.

Maršal ga pogleda krajnje iznenađeno.

Trgovac ga nije ostavio u nedoumici. Odmah je objasnio:

— Moje ime je Holend. Ja sam budan i obavešten momak. Svakog dana bez izuzetka čitam novine. Čak i novine iz drugih gradova, koje se poštanskim kočijama donose u Daglas. Ne kupujem naravno sve. Koristim i one koje nađem kod berberina, bez obzira što su stare i po mesec dana. Nekoliko puta sam video, vašu sliku u novinama, mister Erp. Vi ste Vajat Erp, ili se ja možda varam?

— Ne, ne varate se, mister Holend. No, pošto ste mi već ispričali priču o Meri Anderson i Eliotu, a znate ko sam, mogli biste mi to malo detaljnije kazati.

Trgovac je nastavio da šapuće tajanstvenim glasom:

— Kao što sam vam kazao, od toga je prošlo dosta godina. Meri je tada mogla imati najviše sedamnaest godina. Njeni roditelji su dali dozvolu za venčanje, jer nisu mogli da se oslobode bogatog i nametljivog Andersona. Konačno, kao što sam vam ispričao, pripadalo mu je gotovo pola grada. A takvog prosca otac nikada ne otera sa praga. Dva brata Eliot imala su trgovinu dole u delu grada koji se zove Havela. Bila je to mala radnja, ali su bili marljivi i znali svoj posao. Snabdevali su kožama ne samo dvojicu sarača, nego i obućara, pa i nekoliko okolnih rančeva. Od toga se moglo sasvim pristojno živeti. Sve do dana kada je As Anderson izgubio život, niko nije imao pojma da su dva brata Eliot bacila oko na Meri Gardner. Tako se devojka zvala, pre nego što se udala. Samo što je postala Anderson, a muž joj je ubijen.

— Ko je uopšte došao i kako na pomisao da su dva brata u to umešana?

— To je učinio Pat Geret.

— Zar šerif Geret iz Teksasa? — upita Vajat iznenađeno.

— Jeste, u ono vreme bio je ovde pomoćnik šerifa, dok je šerif bio Džonas Braun. Dakle, Geret je išče-

prkao da se jedan od braće Eliot nalazio uveče uoči Andersonove smrti u njihovoj kući.

— Rekoste: jedan od braće Eliot? Zar se nije znalo sasvim pouzdano da je to bio Tom?

— Ne, znalo se samo da je bio jedan od braće.

— Zbog čega je onda Tom osuđen?

— Zbog toga, mister Erp, što je imao nesreću da njegov rođeni brat protiv njega svedoči.

— Znači, to je bila priča. Rodni Eliot je svedočio protiv svog brata Toma.

— Zar je i Rod bio zaljubljen u mladu Andersonovu ženu?

— To niko ne zna. U svakom slučaju, neposredno posle smrti svoga brata napustio je grad. Mislim, posle izvršenja presude.

— I tek se sada vratio, posle sedam godine?

— Da, nema baš punih sedam godina, ali gotovo. Meri Anderson ima gotovo dvadeset pet.

— Na stanici sam video jednu mladu ženu u svetloplavoj haljini i sivom putnom ogrtaču.

— To je ona.

— To je prilično čudna priča, mister Holend.

— Kako to mislite, mister Erp, čudna?

— Pa eto, tako. Pomislite samo! Taj čovek se vratio posle sedam godina u grad, a žena čijeg je muža navodno on ubio napušta grad u tom istom trenutku. Dozvolićete da je to

prilično čudno. Osim toga, voleo bih da saznam kako ste došli na pomisao da je baš Rod Eliot ubica.

Trgovac obrisa rukavom ožnoje-
no čelo.

— Bilo mi je to jasno u trenutku kada je svedočio protiv svog brata.

— Da li je sudija još uvek živ?

— Jeste.

— I gde je on?

— Još uvek je ovde u gradu. Veoma je star.

— A porotnici?

— Bila su svega dvojica: gradonačelnik i Holand.

— Znači vi?

— Da, maršale, ja.

Vajat Erp pomisli da trgovca grize savest.

— Vi ste, dakle, istupili protiv čoveka na sudu, iako niste bili uvereni u njegovu krivicu.

— U pravu ste. Nisam bio uveren u njegovu krivicu, ali nisam ni glasao za smrtnu presudu.

— Uprkos tome, Tom je obešen. Kad ima dva porotnika i sudija glasa. Kada sudija glasa za pogubljenje, onda su to dva glasa protiv jednog. A kao što je poznato, sa svega dva glasa niko u Sjedinjenim Državama ne može biti osuđen na smrt.

— Ne, maršale, u pravu ste. No, sudija je onda dozvao šerifa Brauna i jednog starog oficira i proglasio ih porotnicima. Oni su glasali za pogubljenje.

— To je sasvim neuobičajeno — primeti maršal.

— Jeste, ali kako sam vas obavestio, nije zabranjeno. Dakle, kao što rekoh, četiri glasa protiv mog glasa, to je značilo smrt za Toma Eliota.

Maršal pripali cigaru i kroz oblak dima zagleda se u izbornano lice mršavog trgovca.

— Od svega toga je proteklo veoma mnogo vremena, mister Holand.

— Da, ali ja nisam zaboravio — uzvratiti stari.

— Vi smatrate da ga Meri Anderson nije prepoznala?

— Ne verujem.

— Vama se ne čini čudnim, što njih dvoje zajedno napuštaju grad?

— Ne napuštaju ga zajedno. Ona je htela da putuje, ja to znam dobro. Odavno je već nameravala da poseti svoju tetku Lori, gore u Flagstafu.

U gradu se, dakle, znalo da Meri Anderson treba da otputuje. Šta je potstaklo Eliota da krene istim vozom?

— Mister Holand, jeste li sigurni da ga niko osim vas nije prepoznao?

— Sasvim sam siguran. Da nije tako, da ga je neko prepoznao, odmah bi dojurio da me obavesti.

— Zna li Rod Eliot da vi niste glasali za pogubljenje njegovog brata?

— Da, znao je.

— Pa zar ne strahujete...

Stari trgovac se munjevito maši rukom ispod tezge i izvuče parker kolt.

— Ja sam računao sa svim, mister Erp. Stalno sam motrio na staničnu zgradu, motrim na nju i sada. Kada sam vas video kako jašite kroz glavnu ulicu Daglasa, bio sam uveren da ste za petama Eliotu.

— Ne, nisam mu za petama.

— I? Hoćete da tu stvar sasvim zanemarite?

— Vi imate neobičnu ideju, mister Holand. Aki bih počeo da čeprkam po toj stvari, morao bih prethodno da je temeljno ispitam. Do sada su mi samo poznati vaša mišljenja i vaš stav.

— Moje mišljenje je istina! — uzviknu trgovac uvređeno.

— Sve što ste mi rekli do sada mister Holand, zasniva se na vašim sumnjama i pretpostavkama.

— Ne! — negodovao je stari.

Na to Vajat ispruži ruku, uze trgovcu revolver i pusti ga na tezgju.

— Mister Holand, bilo bi veoma dobro da mi još nešto ispričate.

Starac obori glavu i podboči se obema rukama na tezgju.

— Meri je moja kći.

— Posumnjao sam na trenutak, no zbunilo me je to što ste mi rekli da se zove Garner.

— Pa i zove se Garner. Ja sam je usvojio. Ona je ustvari dete Džeka Garnera, šerifa koji je ovde službovao pre Brauna. Džek je, naime, uhićen.

— Znači, vi ste posle toga usvojili njegovu ćerku?

— Da, bio sam sam. A i ona je bila sama. Nije imala majku.

— Prema tome, Anderson je i kod vas tražio ruku vaše usvojenice?

— U pravu ste, maršale. Nisam mogao sebi da dozvolim da ga odbijem. Njeni mnogobrojni rođaci su vršili pritisak na mene da je dam Andersonu, čak su mi i pretili. Najzad sam popustio.

— O tome ne bi trebalo više da lupate glavu.

— Niste u pravu, mister Erp. Ja još uvek brinem, i dan danas. U neku ruku osećam se krivim za smrt svog zeta.

— Ne shvaćam vas baš najbolje.

— Smatram da nije trebalo da mu dam devojkicu. Ne zbog toga što je on bio dvadeset godina stariji od nje. To nije moralo ništa da znači. Ja lično znam veći broj bračnih parova gde je tolika razlika u godinama, a žive složno i lepo. No, Meri, nju nisam smeo da dam Andersonu.

— Zbog čega to?

— Bila je tako mlada i lepa, a njen muž nikada nije imao vremena. Veći broj momaka u gradu je sigurno bio mišljenja da takav cvet ne treba da miriše samo bogati Anderson. Na žalost, do tog zaključka i saznanja došao sam mnogo kasnije.

— Verujete li doista da je puka slučajnost što je Rod Eliot upravo sada stigao u grad?

— Ne znam. U svakom slučaju malo mi je čudno.

— Smatrate li isključenim da Meri ima nešto s njim?

— Da, to smatram doista sasvim isključenim.

Vajat baci pogled na požuteli brojčanik starog časovnika na zidu i okrete se.

— Već hoćete da idete? — upita trgovac.

— Da, treba još da utovarim konja.

— Ali ima još vremena do voza.

— Vaš sat nije tačan, mister Holand.

Vajat se uputi prema vratima.

Na to trgovac obiđe tezgu i potrča za njim.

— Mister Erp, moram vam reći još nešto!

Maršal mu uzvрати preko ramena, ne okrećući se.

— Znam to, mister Holand.

— Tom Eliot mi je rekao da je nedužan.

— I šta vam je još rekao — upita dalje maršal, gledajući kroz zamučena stakla na vratima niz ulicu.

— Rekao mi je...

— Da je Rodni Eliot ubica, zar ne?

Trgovac pogleda maršala krajnje iznenađeno.

— Otkud znate?

— Pa nije teško doći do takvog zaključka, mister Holand.

— Šta ćete sada preduzeti mister Erp?

— Baš ništa.

— Kako to?

— Zbog toga što ništa ne mogu da preduzmem. Kao što ste sami rekli, veoma ste obavešteni o svemu. Pre-

ma tome, morate znati da ubistvo u ovoj državi posle pet godina zastareva. Prošlo je sedam, zar ne?

— Ali, maršale, pa ne možete dozvoliti da ubica slobodno juri naokolo! Ja sam razgovarao sa Patom Geretom. Bez uspeha. On, koji je inače bio uvek bistra glava, tom prilikom me nije shvatio, ili možda nije želeo da me shvati. Nije isključeno da se bojao Roda Eliota.

— Ne bih mogao da poverujem — zaključio maršal.

— To je teško poverovati svakome ko poznaje Gereta. Ipak, ne bi trebalo da potcenjujete Roda Eliota.

—o—

Čovek iz Misurija lagano pođe na-
trag prema stanici. Gledao je niz šine u pravcu zapada. Kada se okrenuo, više nije video iza šupe tamno-smeđeg konja, koji je kratko vreme pre toga bio tu sakriven. Ostao je da stoji razmišljajući trenutak, a onda krenuo iza šupe. Tu se gotovo sudario sa jednim čovekom.

Rod Eliot! Vodio je konja za uzde.

— Izvinite — reče maršal i htede da produži put.

Međutim, Eliot ga uhvati za levu ruku.

— Samo trenutak, mister!

— Da, šta ste želeli?

— Vi hoćete da utovarite vašeg konja u furgon, zar ne?

— Da, to mi je bila namera.

— U redu, onda vam se pruža prilika da zaradite nekoliko dolara.

Vajat podiže obrvu. Njegov sabsednik je za to vreme premeštao opušak s kraja na kraj usana.

— Recimo pet dolara, mister? Lepa para zar ne?

— I šta treba za to da učinim?

— Povešćete mog konja, zajedno sa vašim i ukrcati u furgon.

— Kako bi bilo, mister da za takav posao potražite nekog železničara?

Maršal je hteo da krene dalje, ali ga je Eliot čvrsto držao.

— Deset dolara!

Vajat odmahnu glavom.

— Ne, mister, vi imate zdrave ruke, a ja nisam sluga.

Okrenuo se i pošao prema svom vrancu. U tom trenutku se setio reči starog trgovca. Da li je ovaj čovek neprijatnih očiju doista ubica Asa Andersona?

Vajat obide staničnu zgradu i zagleda se unutra. Mlada žena je još uvek stajala na istom mestu i nervozno pogledala na sat. Maršal je posmatrao neupadljivo. Šta li Meri Anderson zna? Da li je slutila da je ubica njenog muža još uvek na slobodi, a da je čovek koji je pre sedam godina obešen nedužan?

Maršal i sam pogledom proveri koliko je sati, pa se vinu u sedlo i lagano jašući vrati u grad.

Šerifska kancelarija se nalazila na samom početku glavne ulice. Bila je to mala dvospratnica. Vajat prebaci uzde preko prečke i stupi na trem. Vrata su bila samo pritvorena. Kucao je i odmah ušao.

Zatekao je čoveka kako kleči na podu i nevešto pokušava da otvori drveni sanduk. Pošto je primetio da su se vrata otvorila, podigao je glavu i upitno pogledao stranca.

— Šta se dogodilo, mister? Veoma sam zauzet.

— Hteo bih da govorim sa šerifom.

— Govorite šta hoćete.

— Jeste li vi šerif?

— Jesam, ali sada nemam vremena kao što vidite.

— Ovde u Daglasu negde živi jedan stari sudija koji više nije u službi.

— Da, Troham.

— Gde bih mogao da ga nađem?

— Najverovatnije kod kuće. Taj starac ima čudne navike, gotovo ceo dana sedi u svojoj sobi i kroz prozor pilji u savanu.

— Znači, stanuje na kraju grada?

— Tako je, mister, u poslednjoj kući. Ne možete pogrešiti.

Kada dođete do kraja glavne ulice, skrenite desno. Odmah se tu nalazi nasip. Sa desne strane, u poslednjoj kući, stanuje sudija.

— Hvala — uzvratilo kratko maršal, napusti kancelariju i ponovo se vinu u sedlo.

Nekoliko minuta kasnije obreo se pred malom sudijinom kućom. Bila je jako oronula. Krečena je poslednji put tako davno da se više ni boja nije razaznavala. Uprkos svemu, ipak se mogla zaključiti da je to nekada bila veoma lepa i negovana kuća.

Vajat prođe kroz zapušteni vrt i zakuca na ulazna vrata.

Potrajalo je prilično, pre nego što je neko otvorio. Bio je to sedokosi crnac, koji je stranca posmatrao podozrivo.

— Šta želite?

— Hteo bih da govorim sa sudijom.

— Sa mister Trohamom? On nema vremena.

— Recite mu, molim vas, da bezuslovno moram da govorim sa njim. Moje je ime Erp.

— U redu, pokušaću, ali...

U tom trenutku crnac zabaci glavu i razrogači oči.

— Rekli ste: Erp?

— Da, Erp.

— Vajat Erp?!

— Da, Vajat Erp — potvrdi maršal nestrpljivo.

Crnac kao da je postao iznenada dvadeset godina mlađi. Otrčao je hitro i ubrzo se vratio.

— Mister Troham vas moli da uđete.

Maršal je pošao za crncem kroz hodnik, a zatim uz stepenice. Kada je sluga otvorio vrata, Vajat ugleda veliku sobu.

U sredini je stajao starac, uspravan i ukočen. Mogao je imati sedamdeset godina. Kosa mu je bila potpuno bela, a lice upalo, boje pergamenta. Jedino na njemu što je bilo veoma živo, bile su oči.

— Moje je ime Troham. Da li sam dobro razumeo svog slugu? Rekao mi je da se zovete Erp, Vajat Erp?

— Tako je, mister — uzvratilo maršal.

Stari sudija je nekoliko trenutaka prelazio prstom preko gornje usne, a onda rekao zamišljeno:

— To je u svakom slučaju veoma poznato ime. O vama se čulo mnogo, pre svega o onom obračunu u Tombstonu. Vi ste strpali iza brave ogroman broj lupeža...

— Mister Troham — prekide ga maršal u pola rečenice. — Ja imam veoma malo vremena a i vas ne bih hteo dugo da zadržavam. Zapravo, želeo sam da vam postavim jedno pitanje. Pre sedam godina ste osudili na smrt vešanjem čoveka koji je ubio vlasnika saluna Asa Andersona.

Oči starog sudije se najednom gotovo zatvoriše. Tanke staračke usne su se opustile na dole.

— Šta hoćete od mene, mister Erp?

— Mister Troham, hteo sam samo da vas pitam da li se još uvek sećate šta vas je navelo na to da osudite Toma Eliota.

Maršalu se učinilo da je za delić sekunde preko lica starog sudije preletela senka. Za trenutak. Onda je starac odlučno lupio izglaćanom čizmom o pod.

— Bio je ubica. Ubio je Asa Andersona.

— To ste, naravno, dokazali.

— Dokazao? — Starac iznenada počeo da drhti celim telom. — Kako to mislite, maršale?

Vajat Erp je ponovo stavio šešir na glavu.

— Vi ste znali, zar ne, mister Troham, da je brat Toma Eliota ubrzo posle izvršenja presude napustio grad?

— Da, to sam saznao. Ali šta ja imam sa tim?

— Rod Eliot je u toku suđenja svedočio protiv svog brata.

— Jeste, tako je bilo.

— Da li je i njegova izjava bila odlučujuća za donošenje presude?

— Pa ne bi se moglo reći — branio se sudija. — Kakva su to uopšte čudna pitanja, koja mi postavljate? Taj slučaj je bio sasvim jasan.

— Vi moja pitanja smatrate čudnim, mister Troham?

— Pa, ovaj, u izvesnom smislu maršale. Uopšte uzev, ne znam šta vas navodi da posle tako dugog vremena pitate.

— Sedam godina nije uopšte dugo vreme kada je u pitanju ubistvo.

— Posle pet godina sve zastareva — branio se sudija.

— Ja to veoma dobro znam, mister Troham. No bez obzira na to, ubica ostaje ubica.

— Tačno. Zbog toga sam ga i obešio.

Maršal pogleda zamišljeno starog sudiju.

— Ponovio bih još jednom pitanje, mister Troham. Da li ste mogli da dokažete da je Tom Eliot počinio ubistvo?

Sudija se još više ukoči i zabaci glavu na potiljak.

— Maršale Erp, sada ću vam nešto reći...

— Mister Troham, jedino što bih želeo to je odgovor na moje pitanje.

— Ja nisam dužan da vam odgovaram na pitanja.

— Jeste, mister Troham. Dužni ste da na to pitanje odgovorite meni

ili bilo kom drugom čoveku u ovoj zemlji.

Sudija se okrete i lagano pođe prema prozoru.

Podbočio se levom rukom i napregnuto gledao napolje. Zapravo, nije video ništa. Bio je veoma uzbuđen. Vajat je pošao za njim. Preko sudijinih ramena mogao da vidi savanu. S desne strane prozora nalazila se stolica za ljuljanje, u kojoj je starac očigledno malopre sedeo. Dakle, to je bilo njegovo uobičajeno mesto, o kome je šerif malopre govorio.

Neko vreme u sobi je vladao tajac. Sumrak je počeo da se spušta.

— Porotnici su tražili njegovu smrt — rekao je iznenada stari Troham.

— Vi ste pored dvojice porotnika doveli pred sud još dva čoveka.

— Da, to sam učinio, jer se radilo o veoma značajnoj stvari.

— Znači, u pitanju je bila važna stvar, a ne namera da se nadglasa čovek koji je bio protiv izvršenja smrtno presude nad Tomasom Eliotom?

Stari sudija se lagano okrete i pogleda maršala kao da ništa ne shvata.

— Šta hoćete time da kažete, mister Erp?

— Imam samo još jedno pitanje, mister Troham.

— Mister Erp, ja znam dobro ko ste vi. Međutim, nije mi poznato ko vas je na taj trag nahuškao.

— Zar je to trag, mister Troham?

Preko sudijinog lica ponovo prelete senka. Međutim, ćutao je.

Vajat nastavi:

— Meri Anderson je na stanici. Namerava da napusti grad.

— Zar? — primeti sudija ravnodušno.

— Da, i još neko je na stanici: Rod Eliot!

Troham razrogači oči.

— To nije istina!

— Jeste, istina je, sudijo.

Starac je počeo upadljivo da drhti, stegao je pesnice, tako da su mu zglobovi pobeledi.

— Vajate Erp, zahtevam od vas da igrate otvorenih karata.

— Ja igram otvorenih karata, mister Troham. To je upravo ono što ja od vas očekujem.

— Tako dakle? Ja znači treba da igram otvorenih karata. Govorite tako kao da sam ikada činio nešto drugo. Ja sam častan čovek, šesdeset devet godina imam i ne moram da dozvolim da me bilo ko vređa.

— Vas niko i ne vređa, mister Troham.

— Ko vas je nahuškao na taj trag?

— Ako se ne varam, sudijo, ja sam vas već pitao da li je to trag?

— Ne znam šta vi hoćete. Umoran sam i hteo bih da se odmorim.

— Odlazim odmah, mister Troham. Hteo bih da stignem na voz.

Sudija je očigledno odahnuo sa olakšanjem.

— Nameravate da napustite grad? — upitao je oprezno.

— Da, vozom koji treba da stigne za pola sata. Meri Anderson i Rod Eliot nameravaju da napuste grad istim vozom.

— I? — upita sudija žustro.

— Šta ste podrazumevali pod tim „i“ sudijo?

Troham je primetio da je pitanje postavio prilično brzopleto. Na maršalovim ustima zaigra jedva primećan osmeh.

— Mister Troham, postoji opravdana pretpostavka da je Tom Eliot nedužan osuđen na smrt i pogubljen. Naime, njegov brat je osumnjičen za ubistvo.

— Ne! — uzviknu sudija.

— Hteo bih poslednji put da ponovim svoje pitanje: da li je krivica Toma Eliota dokazana?

— Na to pitanje sam vam odgovorio; porotnici su tražili njegovu smrt.

— Pa vi ste vodili suđenje, mister Troham.

— Tako je, ja sam ga vodio. I ja sam kao i četvorica porotnika bio uverenja da je Tom Eliot kriv.

— Ne četiri porotnika, mister Troham. Bila su samo dva. Jedan od njih uopšte nije bio uveren u krivicu optuženog.

— Ali ja, u svakom slučaju, ja sam bio. A i porotnici takođe. U stvari, ona dvojica, koje sam naknadno doveo na suđenje veoma su časni ljudi.

— Gde je šerif Braun?

— On je mrtav.

— Da li je umro prirodnom smrću?

— Ne, ubijen je — uzvratila sudija, odmahnuvši glavom.

— Ko ga je ubio?

— Ne znam. Nikada nismo našli njegovog ubicu.

— A šta je sa gradonačelnikom, koga ste takođe doveli na porotničku klupu?

— I on je mrtav. Umro je pre pola godine od neke stomačne bolesti.

— Nalazim veoma čudnim, mister Troham, da ste svoje uverenje o krivici optuženog podupirali i potvrdili prisustvom dvojice naknadno dovedenih porotnika.

— Šta to treba da znači?

— To treba da znači da je vaše uverenje o krivici optuženog bilo na veoma slabim nogama.

— Zabranjujem vam da tako govorite — povika sudija.

— Bez uzbuđenja, mister Troham.

Stari sudija klonu u stolicu za ljućanje. Naslonio se laktovima na naslon od stolice i stavio ruku na čelo.

— Kažete on je u gradu?

— Da, u gradu je. Bolje rečeno, upravo se priprema da ga napusti istim vozom kojim i Meri Andreson.

Sudija spusti ruku sa čela i podiže pogled.

— Ja uopšte ne znam šta vi hoćete mister Erp? Odakle vam ideja da je Tom Eliot bio nedužan? Kako ste došli na to da je ubica njegov rođeni brat? To je sve bilo tako davno, da se više ne može naknadno ni ispitati. Potrebno je besmisleno tražiti novog krivca.

— Besmisleno? — Maršalovo lice je bilo sada krajnje ozbiljno. — Ne, mister Troham, nije besmisleno. Užasno je samo da je možda nedužan čovek obešen.

— Ali vi ne raspolazete nikakvim dokazima.

— Uostalom, ni vi.
— Ne znam ni sam. Vi me potpuno sluđujete, mister Erp.

— To mi uopšte nije bila namera, sudijo.

— A šta vam je namera? Čini mi se da ste pomenuli da hoćete da napustite grad. Molim vas idite! Ako hoćete da stignete na voz, krajnje je vreme.

— Mister Troham — izgovori sada maršal leđeno. — Namera mi je da saznam zbog čega je Tom Eliot morao da umre, a njegov brat da se nekažnjeno izvuče.

— Sam đavo zna kako ste na to došli. Verovatno vas je stari Holend na to pokrenuo. No, to će ga skupo stajati...

— Ne mogu da pretpostavim, mister Troham, — da vi kao sudija pretite jednom od svojih sugrađana?

— To nije pretnja sudije, izrečena jednom sugrađaninu, nego gnev ispravnog čoveka protiv jednog brbljivca.

— To da li je on brbljivac, brzo će se saznati. U svakom slučaju, on je bio jedan od porotnika pod zakletvom. Nije bio uveren u krivicu optuženog.

— To je potpuno nevažno. On je nadglasan sa tri glasa.

— Ne, mister Troham. Suprotno mišljenje imao je jedan jedini, to jest drugi porotnik, ako izuzmemo vaše mišljenje. To nipošto nije dovoljno. Zbog čega ste pozvali pred sud još dva čoveka? Dvojicu, za koje ste znali da će sigurno glasati za pogubljenje Toma Eliota.

— To je podmetanje! — Stari sudija skoči sa stolice. Bio je bleđ kao

zid uz koji je stajao. — To vam ne dozvoljavam, Vajate Erp! Budite sigurni da takvu uvredu neću otpeti. Uleteli ste u moju kuću i sipate mi u lice optužbe i klevete. To ni u kom slučaju, ponavljam, neću dozvoliti. Pa da ste po sto puta najčuveniji od svih šerifa!

Nekoliko sekundi u velikoj sobi vladala je grobna tišina. Sudija se okrenuo i kroz prozor posmatrao savanu.

Neočekivano, okrenuo se prema svom posetiocu i rekao potištenim glasom:

— Žao mi je. Ne mogu vam pomoći.

Erp mu priđe sasvim blizu.

— Šta vi znate o pravom počiniocu zločina, mister Troham?

— Pravog ubicu sam osudio na vešala.

— Ne, naprotiv, pustili ste ga da prođe nekažnjeno.

— Zar vi ni malo ne poštujuete sud, mister Erp?

Potpuno neočekivano maršal je došao na neobičnu pomisao. Odmah je stupio u akciju.

— On je bio ovde, onda zar ne?

Stari sudija je gledao maršala krajnje podloživo i oprezno.

— O čemu to govorite?

— On je bio ovde pre sedam godina, mister Troham?

Sudija se pridrža za stolicu i obori glavu. U daljini se čuo tutanj lokomotive. Taj zvuk kao da je povratio starca.

— Zar niste rekli da hoćete da stignete na voz?

— Jesam, mister Troham, rekao sam — uzvрати maršal mirno.

— Pa voz upravo stiže.
— Rod Eliot je bio kod vas.
— Čemu sad sve to, mister Erp?
Od tada je prošlo sedam godina, a i evo voz stiže. Ne verujem da možete još da stignete.

— Recite mi da li je Rod Eliot bio kod vas.

— Ne...

— Vi lažete, sudijo Troham.

Starac uzmače dva koraka unazad.

— Šta ste kazali?

— Rekao sam da lažete, Troham.
Starcu je počela vilica da podrhtava.

— On je, dakle, bio ovde! — uzviknu Vajat.

Troham klimnu potvrdno glavom.

— Da, bio je ovde — izgovorio je jedva čujno.

Gledao je u pod i pokrio oči rukama. Gotovo jecajući je nastavio:

— Došao je dan uoči suđenja, bolje rečeno uveče. U januaru će biti sedam godina kako se to dogodilo. Iznenada se stvorio predamnom. Ranije sam uvek radio dole u velikoj sobi, a odonda sam se povukao ovamo. — Nastupila je duža pauza, a onda je starac nastavio: — Odškri-
nuo sam prozor da provetrim sobu. U ono vreme sam pušio cigare, tako da je vazduh u sobi bio zagađen. Bila je to moja navika da svakih pola sata otvaram prozor. Prema tome, ko god je hteo, mogao je bez po muke da uđe unutra. Tek kad sam podigao pogled sa pisaćeg stola, stvorio se predamnom u sred sobe. Samo me je gledao. — Šta hoćete, Eliot? — upitao sam, a on je uzvratio: — Sutra je suđenje, sudijo Troham.

Još pre nego što je stari nastavio priču, Vajaću je bilo jasno šta mu je tom prilikom Rod Eliot mogao reći. U razmišljanjima ga je prekinuo sudijin isprekidan glas:

— Uopšte ne znam kako mu je uspelo da umakne iz zatvora.

— Kako? Zar je bio u zatvoru? — upita maršal iznenađeno.

— Da, obojica su bili u zatvoru. Uhapšeni su čim je bilo jasno da je jedan od braće Eliot ubica.

— Znači, sumnja je pala na jednog od dva brata, a da se pri tom nije znalo tačno na koga.

— Tako je, maršale. Ličili su jedan na drugog kao blizanci. To je i navelo Gereta da ih obojicu uhapsi.

— Znači, obojica su na dan uoči suđenja bila u zatvoru?

— Jesu — uzvratila sudija i pređe nadlanicom preko čela. — Oba brata su bila iza katanca, a eto on se iznenada stvorio ispred mene. Ta slika mi je i dan danas pred očima, kao da se sada dogodilo. Došao je oko pola noći.

— Da li je bio naoružan? Je li uperio oružje na vas?

— Ne, ne, nije to učinio. Samo je stajao ispred mene raskoračen i posmatrao me je.

— I?

— Rekao je: Vi znate da je moj brat izvršio zločin.

— A vi? Šta ste mu na to odgovorili?

— Vaš voz, mister Erp — opomenu ga sudija uz uzdah.

Vajat dotače obod šešira i umesto pozdrava reče:

— Vratću se, sudijo.

Napustio je malu, oronulu kuću, vinuo se u sedlo i u punom trku grabio prema stanici.

Teška lokomotiva stajala je dah-čući ispred pet vagona. U ono vreme zadržavanje voza na stanici nikada nije bilo tačno određeno. U svakom slučaju, niko se nije preterano žurio. Putnici su na miru silazili iz voza, ulazili, tovarili stoku i prtljag a ukrcavane su i poštanske pošiljke.

Kada je Vajat došao do teretnog vagona, video je da je potpuno prazan. Čoveka sa smeđim konjem nigde nije bilo.

Već je sjahao i poveo ždrepcu preko rampe, ali je usput gledao na sve strane. Ni traga od Roda Eliota. Brzo se vratio u staničnu zgradu, ali ni tamo nikoga nije bilo, izuzev stare skitnice koja je još uvek dremala u uglu. Vajat ga munu.

— Hej, čoveče, zar niste hteli u ovaj voz?

— Da, da, hteo sam, mister, ali nemam novaca.

Vajat izađe pred staničnu zgradu.

Gde je Rodni Eliot? Da li je u vozu? Gde je ostavio konja? Hitro je otrčao do perona i zagledao se u prvi, a zatim u drugi vagon.

U trećem je ugledao ženu. Meri Anderson je sedela kraj prozora i posmatrala grad. U očima joj se ogledala tuga.

Maršal je nastavio do četvrtog vagona, ali ni tamo nije našao Eliota. U trenutku kada je hteo da kre-

ne dalje, doviknu mu vođa stanice:

— Ostanite gore, mister, voz odmah kreće!

Vajat mu potrča u susret.

— Jeste li videli čoveka sa tamno smeđim konjem?

— Ne, nikoga nisam video sa konjem. Bolje rečeno, video sam jednog crnog vranca.

— To je moj ždrebac. No, ovde je bio jedan čovek koji je imao tamnog kulaša.

— Ne, takvog nisam video.

— Konj je bio iza šupe.

— Žao mi je, mister. Nemam pojma.

Vlasnik konja je dugo bio u čekaonici, a onda izašao.

— Na žalost, ne mogu vam pomoći. Nisam ga video.

— Vozovođa zviznu jako kroz zube. Šef stanice ponovo upozori putnika.

— Mister, trebalo bi da požurite. Kreće.

— Ne, hvala, ja ne putujem — uzvрати maršal, donevši u tom trenutku odluku.

Pohitao je prema svom ždrepcu, izvukao ga, vinuo se u sedlo i vratio u grad.

Ispred šerifske kancelarije je ponovo zaustavio konja i sjahao. Zatekao je čuvara zakona još uvek zaokupljenog istim značajnim poslom. Pokušavao je da otvori sanduk u kome su se nalazile flaše sa viskijem...

Šerif podiže pogled.

— A, to ste vi opet, mister. Naj-

zad mi je uspelo. Neki vraški tvrd sanduk, kažem vam. Naručio sam iz Škotske. Verovatno mislite da sam lud? Možda je i tačno. Ja, znate, ne pijem često viski, ali kada popijem čašicu volim da bude dobro piće.

Nije još ni završio misao, a Vajat Erp je bio na tremu.

Šerif iznenađeno pogleda za njim i priđe prozoru.

— Čudan neki momak — promrmljao je u bradu, a onda se ponovo vratio svojoj pošiljci iz Škotske.

Za to vreme maršal je grabio prema kraju grada. Kad je stigao pred sudijinu kuću, stari crnac mu je potrčao u susret.

— Maršale, vikao je, ja...

— Šta se dogodilo?

— Gospodar...

— Mračna slutnja obuze čoveka iz Misurija. Odgurnuo je crnca u stranu i pohitao uz stepenice.

Vrata su bila otvorena, tako da je još iz hodnika mogao da vidi staračko telo zgrčeno na podu. Sudija Troham je bio mrtav. Ubila ga je srčana kap.

Vajat Erp je zamišljeno gledao kroz prozor u savanu.

Tako se, dakle, oprostio od života stari Troham. Srce mu je u pravom trenutku otkazalo poslušnost, jer da nije umro, snosio bi glavnu krivicu.

Jedno je ipak bilo sigurno: sudija Troham je dozvolio da utiču na njega, ali ne zbog novca. Rodni Eliot mu je pretio.

Maršal je u ovom trenutku mogao da pretpostavi šta mu je nekađasnji trgovac kožom rekao:

„Stvar je vrlo jednostavna, mister Troham. Ako mene osudite, moj brat će biti slobodan. On je čudan i opasan momak i osvetiće me po svaku cenu. U tom slučaju bi vaši sati bili odbrojani. Ubiće vas u to budite sigurni. Poznajem ga dobro. Međutim, ako njega osudite ja sam slobodan, a ja vam neću stvarati nikakve teškoće.”

Tako je najverovatnije moralo biti.

Postavljalo se pitanje kako je one noći Rod Eliot uspeo da pobegne iz zatvora. Možda je u njegovo bekstvo bio umešan šerif Braun?

Njega, međutim, sada niko nije mogao da pozove na odgovornost, jer je i on napustio ovaj svet. Poginuo je od razbojničkog metka, ispaljenog iz zasede i sada spokojno ležao na mesnom groblju, oslobođivši se svih briga ovog sveta.

Pat, Geret, njegov pomoćnik? On je danas veoma poznat šerif u Teksasu. Uspeo je da stavi iza katanca ozloglašenog ubicu i revolveraša Bila Kida. Njega maršal nije mogao da pita šta se dogodilo u Daglasu pre sedam godina, jer ga je od šerifa delilo nekoliko stotina milja.

Erp je napustio kuću starog sudije i vodeći svog ždrepcu za uzde krenuo glavnom ulicom.

Stari Holand je zatvorio radnju i sedeo u kući za stolom. Pred njim se nalazila požutela fotografija plavokose devojkice sa krupnim živim očima.

Kad je maršal zakucio na vrata, trgovac se trže.

— Ko je napolju?

— Ja sam, mister.

Trgovac skoči i pride vratima.

— Vajat Erp! — uzviknuo je, posmatrajući posetioca iznenađeno.

— Ja sam mislio da ste otputovali vozom.

— Nameravao sam, ali sam promenio mišljenje kao uostalom i vaš prijatelj Rod Eliot.

— Zar ni Eliot nije otputovao?

— Ne.

Starčevo lice pocrvene.

— A ona? Da li je i ona ostala?

— Ne, vaša kći je napustila grad, gospodine Holand.

Trgovac je zamišljeno gledao ispred sebe.

— Ona će krenuti dobrim putem, jer ona je dobro čeljade. Želim joj svim srcem sreću.

Vajat ga je uporno posmatrao.

— Šta kažete na to što Eliot nije krenuo sa njom?

— Holand samo sleže ramenima.

— Ne znam. A vi? I vi ste ostali u Daglasu?

— Da.

— Pretpostavljam sam da vam ovaj slučaj neće biti ravnodušan. Možda ne bi bilo loše da posetite starog sudiju.

— To sam i učinio.

— I?

— On je mrtav.

— To nije istina! — uzviknu Holand.

— Razgovarao sam sa njim, vratio se na stanicu, pa kad sam usta-

novio da Eliot nije otputovao, ponovo sam krenuo do sudije. Troham je iznenađa umro.

— Ubijen? — promuca trgovac.

— Ne, bio je to srčani udar.

Trgovac duboko uzdahnu.

— Znači, i on se izvukao kao i šerif Braun... — Iznenađa je podigao glavu i pogledao maršala pravo u oči. — Šta ćete sada učiniti, mister Erp?

— Moram preko u Meksiko.

Razmišljao je o tome da voz ide jedan deo puta prema zapadu, zatim duž granice pravo na jug. Ko hoće prema severu, ne mora voz ni da napušta.

— Kuda je to otputovala Meri Anderson?

— Krenula je do svoje tetke Lore Gardner. To je rođena sestra njenog pravog oca.

— Maršal je napustio kuću trgovca Holenda i lagano jahao gradom. Ako hoće u Martini, mora da ide u pravcu juga. Ni sam ne znajući zašto, nastavio je put prema severnom kraju grada.

Kuda li se Rod Eliot uputio?

Naravno, maršal to nije mogao znati, ali je ipak slutio da je Flagstaf cilj Rodnijevog puta.

Maršal je hteo čim je izišao iz grada da u oštrom luku skrene na zapad, kako bi negde usput sačekao voz. Sve dok pruga vodi kraj granice, ide u pravoj liniji, tako da se prečice mogu uspešno koristiti. Konačno, sve do Nogalesa, do skretanja na sever, mogao je da preseče put i stigne voz.

Eliotu verovatno nije bilo potrebno da presreće voz na bilo kojoj stanici, jer je znao kuda je krenula.

Kako je samo podmuklo ubica sve to smislio! Ubio je Asa Andersona, a njegov brat je to ubistvo platio svojim životom. Za to vreme Rod je mirno i slobodno krstario zemljom.

Sudija Troham, koji je iz pustog straha izrekao pogrešnu presudu, napustio je ovaj svet. Isto tako i šerif Braun koji je sigurno na neki način bio prinuđen da pusti Roda Eliota iz zatvora, leži na mesnom groblju. Možda i okolnosti pod kojima je šerif umro, nisu bile onakve, kako se pretpostavljalo.

Još od onog vremena, sudija je stalno sedeo u svojoj velikoj sobi na spratu uz prozor i posmatrao savanu. Možda i zbog toga što je očekivao čoveka koji mu je u svoje vreme pretio.

Kakva podmuklost! Bacio je oko na ženu, koja se udala za drugoga. Naravno, maršal nije mogao znati da li je Meri Anderson bila upućena u to da je kožarski trgovac Rod Eliot bio zaljubljen u nju. U svakom slučaju, sve je govorilo u prilog tome da je baš Rod Eliot ubio njenog muža, a onda natovario na vrat krivicu svom rođenom bratu.

Sedam godina nije dolazio u Daglas, a onda se iznenada pojavio. Da li je to mogla biti puka slučajnost, što je još uvek veoma lepa Meri Anderson baš toga dana napustila grad?

To pitanje je još uvek bilo otvoreno, kao uostalom i niz drugih.

Dok je maršal u oštrom galopu grabio u pravcu severozapada, veče se lagano spustilo. Hteo je da uhvati voz još na prvoj trećini svog puta. Na leđima tako brzog konja, kao što je bio njegov, nije bilo nemoguće ostvariti tako nešto. Cilj mu je bio gradić Sarasejt, majušno mesto sa najviše dvadeset pet kuća, isto toliko ambara, malom prezbiterijanskom crkvom i nizom korala na kraju grada.

Maršal je stigao u Sarasejt u rano jutro sledećeg dana. Prevalio je dug i naporan put. Celu noć je bio u sedlu. Naravno, nije mogao da zna kada će voz proći kroz grad, jer takva obaveštenja u Daglasu nije mogao da dobije, budući da određenog reda vožnje nije bilo. Jedino u što je bio siguran, bilo je to da voz još nije prošao kroz grad.

Stanica se nalazila na zapadnom kraju grada. Sišao je iz sedla i ušao u staničnu zgradu, nalik na baraku.

Čekaonica je bila prazna. Zatekao je šefa stanice kako čupa veliki busen korova u neposrednoj blizini šina.

Voz, kako je šef stanice rekao, još nije prošao.

Odveo je konja u grad, ušao je u jedinu konjušnicu i obratio se starcu koga je zatekao u dvorištu:

— Hteo bih da ostavim svog konja, mister.

— Na koje vreme?

— To još ne znam.

— U redu. Pola dolara dnevno.

— Mislim da je suviše skupo.

— U redu, neću da se prepirem s vama. Dajte četvrt dolara.

Vajat uvede konja u štalu. Tog trenutka mu pade na pamet da je možda i Eliotov konj ovde. Pregledao je boksove, ali kulaša nije bilo. Razmišljajući dalje o Eliotu, maršal zaključi da bi doista bilo čudno da je Eliot ovamo dojahao. Mogao je da odjaše na bilo koju stanicu, a ne baš u Sarasejt, gradić koji je maršal slučajno izabrao, budući da je za njega ranije znao.

Prema obaveštenju šefa stanice, voz je trebalo da stigne za jedan sat.

Kad se vratio do stanice, zatekao je šefa kako vuče kofu sa vodom.

— Imam muka sa tim korovom. Čak i u toku zime raste kraj šina.

Vajat se naslonio na vrata i posmatrao šine.

— Jeste li prodali svog konja, mister? — pitao je šef stanice.

— Zašto pitate?

— Zbog toga što ste meni mogli da ga prodate. Baš je lepa životinja.

— Kad ste uspeli da ga vidite?

— Eh, kad! Pa ja sam veoma radoznao momak. Kada ste malo pre otišli, ja sam otrčao iza ugla i pogledao u ždrepcu. Mnogo volim konje. Jednom davno radio sam na velikom imanju, gde su odgajani konji. U Vajomingu. Bilo je to najlepše doba mog života. Ovo dirinčenje na železnici je samo iz nužde. Da sam samo deset godina mlađi, kupio bih konja i odjahao natrag u Vajoming. Poznajete li Vajoming, mister?

Maršal potvrdno klimnu glavom. Često je odlazio u taj veliki stočarski kraj.

— Da, da, čovek mora da bude mlad, da bi nešto preduzeo. Vi, mister, vi imate prave godine za to. Mislim trideset, to su najbolje. Pre tridesete godine svako je prilično glup i brzoplet. Nije trebalo da dođem na železnicu. To je dosadan posao i ne donosi ništa. Oni iz železničke kompanije uobražavaju da se od tih nekoliko crkavica može živeti. Da nisam zarađivao još po koji dolar sa strane, verovatno bih umro od gladi.

Iako ga ova priča nije interesovala, maršal upita tek da nešto kaže:

— Radite li još uvek u nekom koralu?

— Ne, ne, imam konjušnicu.

— Konjušnicu? Pa u gradu postoji jedna jedina, koliko je meni poznato.

— Da, da, ona je moja. Uštedeo sam nešto novaca i kupio. Možda vam je palo u oči da gore iznad ulaza vise dve ogromne potkovice. Kao što je to običaj u Vajomingu.

— Tako je. Sada se sećam da sam primetio.

— Eto vidite! Kupio sam to dvorište i napravio konjušnicu. Bole rečeno još uvek je otplaćujem. Ne donosi mi bog zna šta. No, da nije te konjušnice, odavno bih sve poslao dođavola. Ko želi da umre, dovoljno mu je da dođe u Sarasejt. Ovde doista ne može da se zaradi.

Čutao je nekoliko trenutaka, a onda nastavio:

— Kako sam samo mogao da napustim lep i zeleni Vajoming i dođem u ovu vrelu divlju Arizonu? Nego, voz samo što nije stigao. U

vreme kad sam odlazio iz Vajomingtona sanjao sam da ću možda ovde uspeti da postanem odgajivač konja. Naime, znao sam da su dobri konji ovde retki, pa prema tome veoma skupi. I na čemu se završilo? Na bednoj konjušnici. Pogrešio sam. Trebalo je da odem u Tombston, Takson ili možda Dalas.

— Tamo su konji još skuplji, ali sasvim sigurno i kuće — primeti maršal.

— Da, može biti. Mogao sam da kupim sasvim malu konjušnicu. Da sam sada možda u Tombstonu, bila bi to druga priča. Tamo se bar nešto dešava; veliki je promet. Sasvim sigurno ljudi ostavljaju konje u konjušnici.

— U pravu ste, ali u Tombstonu ima pet konjušnica.

— Zar vi poznajete grad? — iznenadi se šef stanice. — Tombston! Rado bih ga jednom video.

— Kako? Zar doista verujete da ga vredi videti?

— Nesumnjivo. Razmislite samo šta se sve tamo zbiva. To mora da je divlji grad. Vajat Erp je šerif, i Dok Holidej vlasnik najveće kockarnice. Klantonovi imaju orgoman ranč i još veću bandu. Stalno se međusobno sukobljavaju, mislim Vajat i njegov prijatelj i Klantonovi. U Tombstonu se uvek dešavaju vraške stvari.

— Ovo poslednje priznajem da je tako — reče mu maršal. — Međutim, ostalo nije tačno. Vajat Erp nije šerif u Tombstonu, a Dok Holidej nema u gradu kockarnicu.

— Ne? — začudi se šef stanice. — Ali to se priča u krčmama Sarasejta već godinama.

— U tom slučaju se u krčmama vašeg grada pričaju same gluposti.

Maršal je bio zadovoljan što je razgovor zamro. Brinulo ga je to što je izgubio dragoceno vreme i prekinuo put koji ga je vodio na jug u potrazi za vođom velike bande sivolikih. Osim toga, bio je zabrinut i zbog Doka Holideja, koji leži ranjen u Tombstonu. Jedina svetla tačka u celoj stvari bila je činjenica što je u tom opasnom gradu šerifsku zvezdu nosio njegov prijatelj Teksašanin Luk Šort. Bilo je sigurno da baš grad Tombston igra značajnu ulogu u aktivnosti bande ljudi sa vešalima.

Iznenada maršal začu odjek na metalnim šinama.

— Voz dolazi — rekao je.

Šef stanice je ostao da sedi na prevrnutoj kofi.

— Ne, ne! Da dolazi ja bih ga sigurno čuo.

— Dolazi — ponovi maršal.

Tek tada se šef stanice trgao.

— Otkud vam ideja da dolazi... Hej, stvarno, evo ga!

Kad se okrenuo da vidi nepoznatog, ovaj je već bio iščezao.

U međuvremenu Vajat je obišao staničnu zgradu i ostao da stoji iza ugla.

U daljini se put neba dizao ogroman oblak dima, a zatim ubrzo čuo tutanj lokomotive. Voz se približavao. Vajat je primetio jednog bradonju kako kroz prozor posmatra pe-

ron. Pohitao je sa svog mesta prema prvom vagonu. Tu je video staricu sa detetom. U drugom vagonu su sedela tri kauboja i dečak od dvanaest godina. Treći je bio prazan, a u četvrtom nekoliko ljudi. U petom vagonu je video dve žene sa svoje dece, jednog starca i pet momaka, najverovatnije sa istog ranča.

Od Meri Anderson i Roda Eliota ni traga.

Maršal pođe prema šefu stanice. Ovaj ga upita:

— Pa, zar nećete da otputujete, mister?

— Ne, čekao sam ovde jednog poznanika.

Lagano se uputio prema gradu da uzme svog konja. Kad se ponovo našao u sedlu, bacio je pogled u pravcu stanice. Izgleda da je ogroman put od Dagleasa dovde načinio uzalud.

Šta li se moglo dogoditi? Da li je Meri Anderson dobrovoljno napustila voz u Nogalesu? Šta je sa Eliotom? Da nije on možda prinudio ženu da siđe? Možda se koristio jevtinim trikom: na prvoj stanici iza Dagleasa naterao lepu Meri da napusti voz.

Pitanje za pitanjem. Razmišljajući tako, lupao je glavu koliko je moguće. Meri Anderson imala da siđe iz voza. Koliko je zapravo bilo od Dagleasa dovde stanica?

Svaki drugi na njegovom mestu sada bi odustao. Utoliko pre, što je imao hitan posao, neodložan. Gonio je vođu bande sivolikih. Međutim, Vajat nije ni pomišljao da odustane. Odlučio je da traži Meri Anderson i, naravno, Roda Eliota.

U daleku Patagoniju stigao je po

podne. Bio je to gradić jedva malo veći od Sarasejta. Ovde je hteo da sačeka drugi voz. Nije bilo isključeno da su Meri Anderson i Eliot sišli u Nogalesu da obave nešto, a onda krenu dalje jednim od sledećih vozova. Prvi sledeći je trebalo da stigne u Patagoniju te večeri. Drugi po redu, dan kasnije, u toku prepodneva. Posle dolaska tog voza, maršal je mislio da odjaši u Nogales. Ostavio je konja u jednoj konjušnici i nastavio glavnom ulicom. Zastao je ispred jedne prodavnice gotovog odela i posmatrao izlog. Moglo je biti oko pola šest. Sunce se bližilo zapadu, a kuće bacale dugačke senke. Iznenada je u izlogu ugledao obris jednog visokog čoveka. Skrenuo je pogled i na svoje besкраjno iznenađenje primetio kraj sebe Roda Eliota. Srećom, umeo je da prikrije to svoje iznenađenje. Pretvarao se da ga uopšte nije poznao i hteo da krene na suprotnu stranu ulice.

Čovek povika za njim:

— Mister!

Vajat zastade i lagano se okrete.

— Zar se mi ne poznajemo, mister?

— Ne bih umeo da vam kažem — uzvрати maršal.

— Zar se nismo videli juče u Dagleasu?

— Moguće. Ja sam bio juče u Dagleasu, to je istina.

— A sada ste ovde? Znači, prevalili ste ogroman put? Ja sam vas video na stanici, zar ne?

— Da, ali sam promenio odluku. Znate, transport konja baš nije jevtin.

Maršal se još nije povratio od iznenađenja, ali to nipošto nije smeo da pokaže svom sabesedniku.

Šta li ovaj radi u Patagoniji? Da li je i Meri Anderson tu sišla? Maršal je odmeravao svog sabesednika, uz bezazlen izraz lica.

— Da, da, sada se sećam. Imali ste tamnosmeđeg kulaša, zar ne?

— Tačno je tako.

Na zapadu je bilo uobičajeno da se tako razgovara i da ljudi prvo zapaze konja, pa tek onda vlasnika.

— Ja sam se ipak ukrcao u voz — saopštio je Eliot.

Bila je to bezočna laž! U svakom slučaju, u Daglasu nije ušao u voz, nego najverovatnije na sledećoj stanici.

Da li Eliot sluti koga ima pred sobom?

Vajat nije bio uveren u tako nešto, iako nije mogao da se otme utisku da ovaj čovek nešto podozreva.

— Moraću sada da potražim prenoćište — reče Erp kako bi našao izgovor da ode.

Eliot mu priđe korak bliže.

— Prenocište? Možda bih mogao da vam dam dobar savet. Ja se ovde odlično snalazim, poznajem ovaj grad.

— Vrlo ljubazno od vas.

— Hajdete sa mnom! Ja imam u pansionu, koji bih hteo da vam preporučim, iznajmljenu sobu.

Krenuli su zajedno. Maršal je ispod oka neupadljivo posmatrao Eliotov profil. Bilo je to lice surovog čoveka. Rodni Eliot je svog rođenog brata, za zločin koji je sam počinio, poslao na vešala. Prema tome, bio je dvostruki ubica. Ubio je ne samo

muža žene u koju je bio zaljubljen, nego i svog brata.

Išli su prema dvospratnoj kući, nešto uvučenoj. Na fasadi je krupnim slovima bilo ispisano: Vokerov pansion.

Gospođa Voker je bila mršava žena pedesetih godina čije se radoznale žive oči nisu naročito dopadale maršalu. Odmeravala je čas jednog, čas drugog.

— To je moj poznanik, gospođo Voker. To je mister...

— Beri Stap — brzo ubaci Vajat.

— Dolazim iz Tombstona.

— Tombston?! — Eliot okrete naglo glavu i odmeri novog poznanika iznenađeno. — Vi dolazite iz Tombstona? Pa to je jedinstveno.

— Mislite?

— Bio sam pre nekoliko dana u Tombstonu. Tamo je velika gužva. Vajat Erp je u gradu, a i Dok Holidej. Prekjuče sam čuo da je Dok Holidej teško ranjen. Ljudima, koji su to uradili, život neće biti lak. Vajat Erp je u gradu, a Luk Šort šerif.

Ovaj čovek je bio izuzetno dobro obavešten.

Vlasnica pansiona se maši za tablu iza leđa i skide sa kuke ključ. Pružila ga je maršalu.

— Soba broj tri.

Vajat nije bio sujeveran, ali nije voleo broj tri.

— Mogu li da dobijem sobu broj četiri, gospođo Voker?

— Naravno — uzvratila vlasnica i izmenja značajan pogled sa Eliotom.

Ovaj je još uvek podozrivo posmatrao maršala.

— Vi poznajete ovaj pansion?
— Ne.
— Kako ne? A tražite sobu broj četiri.

— To je nešto posebno. Sujeveran sam kad se tiče broja tri.

— Aha!

Na licu zločinca se još uvek videlo podozrenje.

— Morate da se upišete u knjigu gostiju — rekla je vlasnica i pružila Vajatu veliku umrljanu knjigu. Dok je umakao pero u mastilo, Vajat je pogledom preleteo imena gostiju, koji su se ispred njega upisali. Tu nije bilo imena Meri Anderson.

— Pa, videćemo se još — reče Eliot.

— Siguran sam u to.

Vajat pođe uz stepenice i otvori vrata svoje sobe. Već je hteo da izađe, jer je kraj prozora stajala jedna žena. Bacio je pogled na tablu da proverí da nije pogrešio broj. Nije pogrešio.

— Izvinite, gospodo — rekao je ljubazno.

Žena okrete glavu sa prozora.

Mogla je imati oko dvadeset godina, tamnoplave oči, duge trepavice i lepa sočna usta. Visoka punda stajala joj je izvorsno, kao uostalom i tamno plava haljina sa belom kragonom.

— Molim vas, mister, samo izvolite.

Vajat zakorači u sobu i zatvori vrata.

— Izvolite gospodo.

— Ja sam Džudi Holidej.

— Holidej?

— Da, Holidej. Dolazim iz Džordžije, iz jednog malog grada, koji sigurno ne poznajete.

— Iz Valdoste, možda? — upita maršal.

Devojka je otvorila usta od iznenađenja. Bljesnula su dva reda krupnih belih zuba. Tako beskrajno iznenađena delovala je još lepše.

— Odakle vam ta pomisao? — upitala je.

— Tako, samo pretpostavka. Poznajem jednog čoveka iz Džordžije, baš rodom iz Valdoste.

— Jednog čoveka? Tako znači! Ja sam ovde već dve nedelje.

Ućutala je i oborila glavu.

Vajat je pažljivo posmatrao. Mogla je imati dvadeset ili dvadeset jednu godinu. Kada je okrenula glavu malo u stranu, maršal je mogao da vidi njen profil. Nesvesno se trgao. Ličila je na njega. Da mu nije možda rođaka?

— Čovek, koga poznajem, zove se takođe Holidej, gospodo.

— Nemoguće! — uzviknu Džudi.

— Da, Džon Henri Holidej.

Lice lepe devojke obli samrtničko bledilo.

— Ne!

Grčevito se uhvatila za okvir prozora. Počela je da se zanosi. Vajat priskoči i nežno je dovede do naslonjače.

— Dok Holidej! — prošaputala je.

— Da, na njega mislim. Da li je on vaš rođak?

Ćutke je potvrdno klimnula glavom. Levom rukom se mašila prema torbici, koja je ležala na stolu. Pri-

vukla je, otvorila i izvukla iz nje fotografiju. Bila je to fotografija doktora Džona Henri Holideja. Vajat je znao za tu fotografiju. Bila je jedina koju je Dok posedovao. Slikao se u decembru osamdeset prve u Tombstonu, u Flajevoj galeriji koja se nalazila odmah uz Ok Koral. Dobro se sećao dana kada su zajedno otišli do fotografa. S njima su bili Morgan i Virdžil. Morgan je nekoliko dana ranije bio u galeriji i slikao se. Svi su se od srca smejali toj fotografiji, pa su zato odlučili da se i Vajat i Virdžil slikaju. Dok Holidej je odbio. Vajat ga je jedva nagovorio.

— U redu, u redu, slikaću se — pustio je kockar. — I tako neću dugo koračati po ovoj prašnjavoj zemlji. Možda će zahvaljujući toj fotografiji neko moći u idućem stoleću da vidi kako je stari Holidej izgledao.

Posmatrao je fotografiju neko vreme, a onda pogledao devojk.

— Da, to je on.

— Onda ga vi doista poznajete.

— Svakako. Čak sam bio prisutan kad se slikao u Flajevoj galeriji u Tombstonu.

Mlada žena lagano ustade iz naslonjače.

— Vi ste onda, dakle, njegov dobar poznanik?

— Da.

— On baš nema mnogo poznanika.

— Znam — uzvratila Erp.

Maršal je u tom trenutku goreo od radoznalosti, iako je uvek prezirao radoznalce. Ko je ova žena i kako je došla do Holidejeve slike?

— On je moj brat — reče devojk tiho.

Vajat joj priđe sasvim blizu i zagleda joj se u oči. U tom trenutku mu se učinilo da su isto tako ledeno plave kao i Holidejeve i imaju isti, svojstveni sjaj. Kada je podigla malo levu obrvu bio je sasvim uveren da je govorila istinu.

Holidej je ponekad pominjao svoju sestru i često u Tombstonu, Koloradu pa i Montani podizao pisma sa pošte. No, Vajat je pretpostavljao da se radi o nekoj znatno starijoj sestri. Međutim, devojk je bila bar deset godina mlađa od nekadašnjeg zubnog lekara.

— On je moj brat — ponovila je tiho.

— Hoćete li da ga posetite?

— Da ga posetim?

U njenim očima osećala se ogromna gorčina. Džudi Holidej je odmahнула glavom.

— Ne, nisam nameravala da ga posetim.

— Siguran sam da bi se obradovao. On je preko u Tombstonu.

— Dakle, u Tombstonu je! To sam mogla i da pretpostavim. Rekli su mi to, uostalom, i u Dalasu i Santa Fe.

— Gospode bože, koliki ste samo put prevalili!

— U Santa Fe sam saznala da je najverovatnije u Meksiku. Ali i to da tačno obaveštenje mogu da dobijem u Tombstonu.

Mlada žena je duboko uzdahnula i ustala.

— Izvinite, moram da idem. Prišla je ormanu i uzela iz njega kofer. Ovu sobu je trebalo da ispraznim

još u dvanaest sati. Nisam još otišla, jer voz stiže tek večeras.

— Veoma mi je žao, gospođice, ali vlasnica pansiona mi je dala ključ. Ja ću, naravno, sačekati da odete. Sada bih hteo da vam se...

— Ne, ne treba da odlazite — prekinula ga je. — Ja uopšte nemam prava na ovu sobu. Osim toga, znam da ne treba da idem u Takson. Vraćiću se u Nogales i tamo pokušati da poštanskom kočijom stignem u Tombston. Moram u Tombston, bilo to njemu pravo ili ne. Ja znam da on to ne želi. Dosta mi je često o tome pisao. Sasvim sigurno je maršal Erp takođe u Tombstonu.

— Ne, nije u Tombstonu — uzvraća čovek iz Misurija i pođe prema vratima.

— Sačekajte! — doviknu devojkica.

Vajat zastade i pogleda oko sebe. Kad je sreo njene oči, video je da je shvatila.

Džudi Holidej je počela da govori gotovo šapatom:

„On je veoma visok, viši od mene. Vitak je, ima široka ramena i uzana bedra. Oči su mu tamnoplave kao očeve. Nosi uglavnom crno platneno ili kožno odelo i dva revolvera. Na levom bedru ima jedan veoma poznati revolver, „bantlajn specijal...“ Vi ste Vajat Erp.

Vajat potvrdi.

— Da, mis Holidej.

Zagledala se u vrhove svojih cipela.

— Kako ste dospeli ovamo, maršale?

— Sledim jednog čoveka.

— Ne, vi ste mene radi ovde! Džon mora da je na neki način saznao da ga tražim.

— Nije, gospođice. To nije mogao da sazna.

Zabacila je glavu, a onda mu hitro prišla.

— Mister Erp, on možda nije više živ?

— Jeste živ, ali je teško ranjen i leži u Tombstonu u „Ruskoj kući“.

— Šta mu se dogodilo?

— Neki razbojnik je iz zasede pucao na njega.

— Pucao! U njegovom životu ima stalno pucnjave. Nikad to neću shvatiti. Ni otac ni majka to nisu mogli da shvate. Odavno su mrtvi. On se nije vratio, čak ni onda kada je otac umro, a ni kada je majka umrla. Da, za sve vreme od kako je otišao videla sam ga sami tri puta. Da nisam otputovala u Sent Luis i preklinjala ga da se bar tamo nađemo, nikad mu ne bi videla lice. Počeo je novi život, za koji niko nema razumevanja. Sigurno nije slučajnost, mister Erp, što ste došli ovamo u sobu. To prosto ne mogu da poverujem. Vajat Erp ništa ne čini slučajno.

Maršal je sa žaljenjem posmatrao bleđu mladu devojkicu, a onda rekao prigušenim glasom:

— Ipak je istina, gospođice Holidej. Ja sam ovamo stigao slučajno. Bio sam dole u Daglasu i sledio jednog čoveka do Sarasejta. Odande sam jutros stigao ovamo.

— Ne možete da pretpostavite šta

za mene znači što sam vas sreća, mister Erp. Veoma sam često razmišljala o vama i isecala vaše slike iz novina. Naglo je pocrvenela; a onda nastavila: Džon je, naime, često pisao o vama, a osim toga, znali smo da je stalno u vašem društvu. Znači, tako izgledate. A ja sam vas sasvim drugačije zamišljala.

Vajat zbunjeno obori pogled i zagleda se u prašnjave čizme.

— Veoma mi je žao, gospođice Holidej, ali...

— Nisam htela da vas uvredim, mister Erp. Uostalom, zar sam tvrdila da sam vas zamišljala lepšim nego što ste? Naprotiv.

Ponovo je pocrvenela.

Već je držao kvaku u ruci.

— Idem dole u trpezariju, gospođice Holidej.

— Sačekajte, molim vas, mister Erp! Džon je bio ljubimac svojih roditelja. Bili su tako srećni kada je otišao na studije i kada je počeo svoju blistavu lekarsku karijeru. Bio je veoma sposoban i vredan lekar. Razgovarali smo sa ljudima koji su dolazili u kontakt sa njim u Bostonu. Svi su govorili da je bio najспособniji od svih lekara u gradu. Zašto je sve to moralo da se dogodi?

Vajat je ćutao.

— Znam, bolest — nastavila je mlada žena. — Ali, zar je zbog toga morao da počne tako užasan, usamljen život?

— Ne znam šta bih vam na sve to rekao, gospođice Holidej. Ja čak smatram da on sve ovo ne posmatra kao

početak svog novog života. Pre bi se reklo kao...

— Znam šta ste hteli reći — kao kraj starog. No to uopšte ne mora da bude kraj. Nije bio tako smrtno bolestan, jer konačno ne bi još toliko dugo bio živ.

— Ja to nisam u stanju da ocenim, gospođice. No, jedno ipak mogu da vam kažem: sigurno je veoma bolestan. Često sam ga viđao kako leži iscrpljen, upalih obraza. Tada sam bivao uveren da nikad više neće stati na noge. To što je uvek ponovo stao na noge može jedino da se pripisuje njegovoj neshvatljivoj energiji. Uostalom, nikada nisam sreo čoveka koji ima tako jaku volju i toliku energiju kao vaš brat.

— Sa tom istom jakom voljom mogao je da živi kod kuće u Valdoosti. Nije morao čak ni da radi, mister Erp. Mi nismo baš tako siromašni. Otac nam je ostavio dosta novaca. Od toga bismo Džon i ja mogli sasvim lepo da živimo.

Maršal je dobio želju da se nasmeje ovolikoj naivnosti. Čovek, kakav je bio Dok Holidej, da sedi kod kuće i čeka da ga sestra služi. Da bude njoj na teretu! Ne, on to sigurno nikad ne bi učinio. Na, bez obzira na sve, Vajat nije mogao da zamisli da bi se kockar ljutio što mu je sestra došla u posetu. Istina, ćutljivi Holidej nikada nije mnogo govorio o njoj. Ipak, u toku mnogih godina, koje su proveli zajedno, maršal je uspeo da utvrdi da Holidej veoma voli svoju sestru.

— Nešto bih vam predložio, gospođice Holidej. Ja ovde imam još nešto

da obavim, a onda možemo da putujemo zajedno u Tombston.

— Nije to tako jednostavno, kao što vi zamišljate, mister Erp — uzvratila je. — Moj brat ne želi da ga posetim. Još pre tri godine sam mu pisala i pitala ga da li mogu da ga posetim ja njega, kad on već neće nas. Stalno je govorila u množini, a već je pomenula da su joj otac i majka umrli. Pročitala je u maršalovim očima pitanja i odmah dodala.

— Ja stanujem sa tetkom i tečom. Džon bi imao sve što mu je potrebno. Ne mogu da shvatim kako može da upropašćuje svoj život u ovoj divljini. Ovaj kraj mi se čini groznim. Tako je pust, žalostan, usamljen, a i opasan.

— Opasan jeste, doista, gospođice Holidej, ali pust i žalostan sigurno nije.

— Pa, vi to bolje znate od mene. Ne želim da se prepirem. Veoma me je strah da posetim Džona. Biće užasno ljut, jer mi je izričito zabranio da ga posećujem.

— Tako zlo baš neće biti, gospođice. Zadržite vi samo ovu sobu. Uzeću ja drugu. Malo pre su mi inače ponudili sobu broj tri, ali ja sam odbio jer... — prekinuo je.

— Vi ste sujeverni? — upitala je, dok joj je lak osmeh zaigrao oko usana. Podsetila je maršala na ranjenog prijatelja.

Vajat se okrenuo i pošao.

— Sačekajte još! — doviknula je za njim.

Kad se okrenuo, prišla mu je sasvim blizu i posmatrala ga dugo i ispitivački.

— Vi ste dakle, taj veliki Vajat Erp.

— Sad je doista krajnje vreme da idem.

Već sa prvog stepenika mogao je da vidi recepcijski pult, nad kojim je Rod Eliot stajao nagnut i šaputao nešto sa mršavom vlasnicom. Prišao im je nečujno, pa su se oboje trgli.

— Gospođo, radije bih uzeo sobu broj tri.

— Ah, promenili ste iznenada odluku.

— Da, gospođica Holidej mi je rekla da još hoće da ostane.

— Zar je ona još ovde? Ja sam mislila da je odavno otputovala?

— Ne, promenila je odluku. Tako mi je bar rekla. Dajte mi, molim vas, ključ sobe broj tri.

Vajat se vratio gore na sprat. Soba broj tri nalazila se tačno preko puta sobe Džudi Holidej. Maršal se obrijao, umio i presvukao košulju.

Kad je ponovo izašao u hodnik, ugledao je Džudi Holidej na vratima.

— Rekli ste mi da imate još nešto da obavite u gradu, mister...

Vajat stavi prst na usta i priđe joj bliže.

— Ljudi ovde ne znaju ko sam, što ja uostalom i želim. Rekao sam vam već da sledim jednog čoveka.

— Nekog razbojnika? — upita Džudi dok joj je glas drhtao.

— Da, na žalost.

— Neka grozna priča.

— Jeste, vrlo ružna priča.

— Zar mi ne možete reći.

— Ne bih to rado učinio.

— Ako vas lepo zamolim?

Vajat uđe u njenu sobu i ispriča joj šta ga je ovamo dovelo. Džudi je slušala sva crvena od uzbuđenja.

— Za ime neba, ubica! Kakav užasan čovek...

— Ovde na zapadu, na žalost, sve vrvi od ubica, gospođice Holidej.

Maršal je hteo da pođe, kad ga Džudi upita:

— Kuda ste se to uputili?

— Moram da potražim Meri Anderson.

— Gde ćete je to tražiti?

— Malo pre sam video jedan mali pansion, a pored crkve hotel.

Džudi pogleda maršala upitno.

— Smem li i ja da pođem sa vama?

Maršal je razmišljao. Možda bi ga društvo jedne mlade žene učinilo manje upadljivim. Konačno, Rod Eliot je izgleda nešto podozrevao.

Zajedno su napustili hotel.

Kada su prolazili kroz predvorje, vlasnica hotela umalo nije uvrnula vrat.

— Svevišnji, ala ovo brzo ide! — uzviknula je. — Koješta sam u svom veku doživela, ali ovo je vrhunac. Poznaju se tek pola sata, a već izlaze zajedno.

Kad su se obreli na tremu, maršal upozori devojkju.

— Nije isključeno, gospođice Holidej, da ćemo se naći u opasnosti. Imam veliko iskustvo. Gde god kro-

ćim, dođe do gužve. Ni sam ne znam kako se to dogodi.

— Već sam slušala o tome. Ipak, htela bih da pođem.

— Kako hoćete.

Krenuli su zajedno niz ulicu.

Kada su prolazili pored krčme me- leza Dijega Pergole, maršalu se učinilo da se neko naglo izmakao sa prozora.

— Sačekajte, molim vas, trenutak — došapnu maršal devojci i stupi u lokal.

U istom trenutku neki čovek je hteo da se iskrade na sporedna vrata.

— Trenutak! — doviknu maršal za njim.

Čovek zastade.

Krčma je bila prazna. Čak ni krčmar nije stajao za šankom. Vajat krupnim koracima prođe kroz lokal. U dnu je bilo prilično tamno, tako da je samo mogao da razazna konture čoveka.

— Mister...

Nepoznati se okrete. U levoj ruci je držao revolver.

Maršal ga je gledao iznenađeno. Očekivao je da ga sretne svuda, samo ne ovde. Bio je to razbojnik iz Tombstona Hal Flanagan. Lukavo je posmatrao maršala.

— Tako, konačno ste ispred cevi mog revolvera.

Kako je mogao sam da umakne iz zatvora? On i njegov brat Ed su u Tombstonu osuđeni na pet meseci ro-

bije u Fort Vortu, zbog pljačke i tu-
če. Sudija Džonson je izrekao pre-
sudu.

Da li je Ed možda u blizini? Samo
što je to pomislio, a iza njegovih leđa
škljocnu revolver.

— Ruke u vis!

Maršal podiže ruke u visini rame-
na.

Mogao je u velikom ogledalu iznad
šanka da vidi lik čoveka koji ga je
držao iza leđa u šahu. To nije bio
Ed Flanagan.

U lokalu je vladala grobna tišina.
A onda je čovek iza leđa rekao:

— To nisi očekivao policijsko pse-
to.

Glas ovog čoveka je Vajatu goto-
vo kidao nerve. Dobro je poznavao
taj glas, jer prvi put, kad ga je čuo,
nalazio se takođe u vlasti ovog čove-
ka. Bilo je to gore na Crvenom jeze-
ru. Tada je govorio samo jedan čo-
vek, a svi ostali ćutali. Ovaj čovek
ovde bio je to tumač među sivoliki-
ma. Vajat je uspeo da ga u crvenim
stenama uhapsi i odvede u zatvor.
Dakle, i on je umakao.

— Lepo je sresti stare poznanike
— najzad je progovorio maršal. —
Mogu li sada da spustim ruke?

— Da se niste usudili! Ubiću vas
na mestu — povika čovek ispred nje
ga.

— To vam verujem, Hal.

— Niste valjda verovali da se bo-

jim vas — uzvratio je Flanagan raz-
metljivo i vratio kolt u opasač.

Bila je to njegova nesreća. U zamu-
ćenom ogledalu maršal primeti kako
se krila ulaznih vrata otvaraju. U-
žasnuo se. Džudi Holidej je ušla u
lokal. U levoj ruci je držala tašnu,
dok joj se desna nalazila u džepu.
Samo što je zatvorila nogom vrata
iza sebe, izvukla je ruku iz džepa i
u njoj se pojavi svetlucavi deringer.

— Ruke u vis!

To nije rekla glasno. Ali kako je
izgovorila! Vajatu se činilo da čuje
metalni prizvuk Dokovog glasa.

Razbojnik ispred njega se naglo
okrete. Maršal je u magnovenju dej-
stvovao. Snažnim bekendom oborio
je Hala Flanaganu s nogu i već u
sledećem delu sekunde držao svoj
ogromni bantlajn u ruci.

— Tačno! Ruke u vis!

Nadmudreni razbojnik baci kolt i
podigne ruke. Maršal ih je obojicu ra-
zoružao i vezao im ruke.

Vodeći ih prema vratima, okrenuo
se i ispitivački odmerio mladu de-
vojku.

— Hvala, gospođice Džudi.

Samo je klimnula glavom, vratila
revolver u džep i krenula na trem.

Vajat je promenio odluku i poveo
dvojicu razbojnika kroz dvorište. Ta-
mo je zatekao starca kako priprema
drva za potpalu. Pitao ga je gde se
nalazi šerifova kancelarija.

Stari nije podizao pogled, nego po kazao rukom preko ramena.

— Tri kuće dalje. Kapija je otvorena. Šerif takođe priprema drva.

Maršal je uskoro video čoveka nag nutog nad panj sa zasukanim rukavima. Odmah je podigao pogled, obri sao ruke u kaput, pa kad je primetio dvojicu vezanih ljudi, uzviknuo je:

— Hej, šta se to dogodilo?

— Moje je ime Erp — predstavi se maršal. — Ja sam ovu dvojicu uhapsio, jer su odbegli razbojnici. Ovaj ovde je pljačkaš banke iz Tomb stona Hal Flanagan. Drugi...

— Erp? — uzviknu šerif žustro. — Možda Vajat Erp?

— Da.

— To je da poludiš! Vajat Erp u Patagoniji! Kada sam jutros ustao iz postelje i levom nogom kročio na pod, znao sam da ću se danas...

— Da li biste ovu dvojicu hteli da stavite iza katanca, šerife? — prekide ga maršal.

— Naravno, sa zadovoljstvom. Hal Flanagan? Prokletstvo, neka me đavo nosi, ako nisam već čuo za braću Flanagan. A ko je ovaj drugi momak?

— Jedan sa vešalima.

— Član one velike bande, koja već mesecima stvara nered?

— Da, na žalost.

— Ol rajt, maršale. Možete se osloniti na mene.

Snažni čuvar zakona potera dvojicu razbojnika prema zatvoru.

Vajat je pošao za njim. Kada su se vrata ćelije zatvorila za članom bande siyolikih, Vajat je još uvek stajao i gledao zločinca pravo u oči.

Ne, nije imalo nikakve svrhe da ga pita bilo šta, jer sigurno neće izustiti ni reči. Zakoni koji su vladali u bandi dobro su mu bili poznati.

Kada je maršal ponovo bio na ulici, na tremu ispred saluna više nije stajala Džudi Holidej. Vajat potrča preko, otvori pomoćna vrata i pogleda unutra. Dremljiva žena stajala je naslonjena na šank i mrzovoljno ga pogledala.

— Šta hoćete?

— Tražim jednu mladu ženu.

— Onda ste se obratili na pogrešno mesto, mister. Meni je pedeset devet godina, a osim toga sam bolesna.

Gde li je mogla da nestane Džudi Holidej?

Vratio se trčeći u pansion. Dok je prolazio kroz predvorje video je pakosni osmeh na licu vlasnice.

— Jeste li videli gospođicu Holidej?

— Ne, kako sam mogla da je vidim? — odgovori gospođa Voker pod rugljivo.

Maršal je trčao uz stepenice i zađihan otvorio vrata Džudine sobe. Bila je prazna.

Slučajno je video Roda Eliota kako stoji na tremu ispred berberske radnje. Odmah je pošao u tom pravcu.

Eliot je nestao. Vajat uđe u radnju i vide bivšeg trgovca kožom na stolicu.

— Helo, evo prijatelja iz Daglasa! Dakle, kako vam se dopada soba?

Maršal nije odgovorio. Doneo je odluku u trenutku. Nije imalo svrhe da duže čeka. Zakoračio je u radnju i izvukao bantlajn iz futrole.

— Ustanite, Rodni Eliot!

Bivši trgovac okrete glavu. Levica mu kliznu prema opasaču, ali prekasno. Maršal je već otkočio revolver.

— Podignite ruke u vis.

Eliot je poslušao.

— Brico, skinite ovom čoveku peškir sa vrata.

Eliot je namršteno posmatrao Erpa.

— Jeste li vi poludeli, čoveče?

— Rod Eliot, vi ste uhapšeni zbog ubistva Asa Andersona.

— Zbog ... ubistva ... jeste li poludeli? Ko ste vi?

— Moje ime je Erp, Vajat Erp.

— Vajat Erp!

Eliot klonu nazad u stolicu.

— Rekao sam vam da ustanete. Mister, molim vas uzmite ovom čoveku revolver iz opasača.

Rod Eliot se trže.

— Samo se usudi, sapundžijo! —

brecnu se zločinac na sedog berberina, koji uplašeno uzmače.

— Držite ruke gore, Eliot, inače ćete u sledećoj sekundi biti mrtvi — upozorio ga je maršal, idući prema njemu.

— Ostanite gde ste! — vikao je Eliot.

Međutim, Vajat je mirno išao prema njemu. Kada je već bio sasvim blizu, vešt看 saltom je bacio nazad teški bantlajn u futrolu. Odmah zatim je munjevito razoružao čoveka iz Daglasa.

Lice zločinca bilo je prekriveno krupnim graškama znoja.

— Dakle, Vajat Erp! Nešto slično sam posumnjao kada sam vas juče video. No, priznajem, nije mi palo na pamet da ste baš Vajat Erp. Pomislio sam da nije onaj Has Geret poslao nekog revolveraša da me likvidira.

— Dosta priče, hajdemo!

Vajat Erp povede svog novog zatvorenika preko ulice prema šerifskoj kancelariji.

Vili Pret, šerif, prsnu u grohotan smeh kada je ugledao maršala kako vodi još jednog zatvorenika.

— Grom i pakao! Tri godine je ovde vladala apsolutna tišina, dosadan mir. Onda stiže Vajat Erp u grad i više počinje gužva. Koga mi sad to dovodite?

— To je Rodni Eliot, čovek iz

Daglasa. On je pre sedam godina u svom rodnom gradu ubio Asa Andersona, i za taj zločin lažnim iskazom poslao svog rođenog brata Toma na vešala.

Optuženi Eliot uzviknu:

— To nije istina! To je ludost! Maršal je to sam izmislio, ili je pak izmislio neko drugi. Pitajte, uostalom sudiju Trohama u Daglasu. On će potvrditi da sam nedužan. Ja sa tom stvari nemam ništa, sa tim zločinom. Moj brat ga je počinio.

— Ima li svedoka?

— Ne, ali sudija je...

— Sudija je izrekao presudu onako kako ste vi zahtevali. Vi ste mu pretili, zar nije tako?

Samrtničko bledilo razlilo se po licu zločinca.

— Vodite ga šerife!

Kada se čuvar zakona vratio iz zatvorskog dela zgrade, zadovoljno je trljao ruke.

— Ni sam ne znam šta da kažem, maršale. To je doista neshvatljivo. Jeste li sve te lupeže ovde pronašli, slučajno, ili su se oni okupili ovde što su znali da vi dolazite?

— Ne bih znao da vam odgovorim. Međutim, ne mogu da se otmem uverenju da tamo gde se pojavim mora da se nađe i neki razbojnik.

Vajat je sastavio pismeni izveštaj o Rodu Eliotu, a onda objasnio šerifu:

— Eliot treba da bude odveden u Daglas. Po ostalu dvojicu zatvorenika doći će jedan čovek iz Fort Vorta.

— U redu, maršale.

— Pazite dobro da vam se ova tri pobratima ne provuku kroz prste.

— Možete se osloniti na mene, maršale. Meni niko neće uspeti da se provuče kroz prste.

— Ne zaboravite da je član bande sivolikih, a i Hal Flanagan uspeo da se izvuče iz Fort Vorta. Sami znate da je to najgora robijašnica na jugu Unije. Na svakih tri stotine metara stoje po dva stražara.

— Voleo bih da znam kako su se ti psi izvukli odande? — reče šerif, češući se zamišljeno iza uha.

— Time sada ne vredi lupati glavu. Uhvaćeni su i biće vraćeni u robijašnicu. Naročito je važan onaj drugi.

— Verovatno čovek iz bande sivolikih?

— Tačno. Na njega morate posebno da motrite. Veoma je opasan. Mora se računati s tim da je usput stupio već u vezu sa bandom. Nije isključeno da ga ovde već neki njegovi ljudi očekuju.

Čovek zabrinuto nabra čelo.

— Hoćete li možda time da kažete, da su članovi bande sivolikih krenuli ovamo u Patagoniju?

— Ne bih mogao da vam odgovorim.

rim, ali nije isključeno. Treba da budete pripremljeni na sve.

— Sveta bogorodice, može još doći do velike gužve.

Čuvar zakona u Patagoniji izvuče vinčesterku iz stalka i repetira je. Onda izvadi revolver iz futrole da i njega proveri.

— U redu. Ja nisam baš u prvoj mladosti, no ako treba, spreman sam za okršaj.

— Nadajmo se da će vas to mimoići — zaključujući maršal i izađe iz kancelarije.

Gde li se dela Džudi Holidej?

Krenuo je niz ulicu prema gradskoj većnici. Iz nje su upravo izašla dva čoveka. Izgledala su veoma pripita. Teturajući se išli su pravo prema maršalu. Vajat se izmače, ali ga jedan od njih uhvati za ruku i pokuša da povuče sa trema ispred gradske većnice na ulicu. Maršal ga snažno odgurnu, tako da ovaj nalete na svog prijatelja, a onda su zajedno pali na zemlju.

Razgnevljen, ovaj poteže revolver iz opasača i ispali metak na maršala. Metak prozvižda kraj samog Vajatovog desnog uha i okrznu mu obod od šešira. Istog časa u maršalovoj desnici bljesnu kolt i metak izbi napadaču oružje iz ruku.

— Ustajte! — naredi maršal.

Obojica hitro ustadoše. Na nesigurnim nogama stajali su ispred uperenih cevi kolta.

Iz pravca šerifske kancelarije trčao je čuvar zakona.

— Hej, pa to su Vorings i Blundej!

— Obojica su pijani.

— Ali je bilo pucnjave!

— Pucnjave? — iznenadi se maršal i pogleda čoveka koji je ispalio prvi metak. — Ne, ne verujem da je bilo.

Rekavši to, okrenuo se i otišao, a šerif je obojicu poveo u zatvor.

Idući ulicom maršal skide šešir da bi pogledao okrznuti obod.

— Nije trebalo da dojašim u Patagoniju — rekao je samom sebi u bradu, a onda se setio Džudi Holidej.

Nekoliko minuta kasnije stupio je u pansion starog Džefrija Haslisa. Sedokosi pogrbljeni čovek sačekao ga je gotovo na samim vratima.

— Ne, ovde nije dolazila nikakva žena. Znate, ja ne podnosim žene. Nema ništa goreg od tog soja, mister. Trebalo je da dođete već do takvog zaključka, bez obzira na godine. Ja, na primer, imam samo rđavo iskustvo sa njima, budite uvereni. Mogao bih da ispišem nekoliko debelih knjiga. Kada sam bio momak od osamnaest godina, oženio sam se prvi put. Bila je to dvadesetšestogodišnja žena iz Misurija. Bila je debela, kao slonica, a imala noge kao medved grizli, nek je da-

vo nosi! A mogla je da udara i to kako...

Vajat je već bio napolju.

Ljude, koji su dočekivali nepoznate osobe bujicom reči i jedva čekali žrtvu da pričaju gluposti, maršal nikako nije podnosio.

Na suprotnoj strani ulice nalazio se hotel Karla Rimp. Spolja je izgledao tako kao da će se svakog trenutka srušiti. Stubovi koji su držali nastrešnicu na tremu bili su sasvim trošni. Prilazeći vratima hotela, Vajat ih je sumnjičavo pogledao. Međutim, kada je stupio u predvorje hotela, gotovo je zinuo od iznenađenja. Bilo je tako elegantno uređeno, da se moglo poređiti sa predvorjima najboljih hotela u Santa Fe, Dodž Sitiju ili Tombstonu.

Karlo Rimp je uložio sve da predvorje hotela pretvori u elegantan salon. Židovi su bili obloženi crvenim brokatom, protkanim zlatnim nitima. Debeo, tamnoplavi zastirač pokrivao je pod. Istim zastiračem bile su pokrivenne i stepenice, koje su vodile na sprat desno od recepcijskog pulta.

Maršal se raspitivao za Džudi Holidej.

— Ne, takve nema. Dva gosta u hotelu su dame, ali one su već nekoliko dana ovde, na proputovanju. Jedna od njih je bolesna.

Vajat klimnu glavom u znak po-

zdrava i pođe prema izlazu. Vlasnik hotela ga je sledio do vrata.

— Ako vam je potrebno, mister, imam jednu divnu rezervisanu sobu za specijalne goste.

— Hvala, već sam iznajmio sobu — uzvрати mu maršal.

Razočarani vlasnik hotela nestade iza pulta.

Maršal nije odustajao od traženja, ali od Džudi Holidej ni traga.

Kad se vratio u pansion, u kome je iznajmio sobu, mršava vlasnica mu je pošla u susret.

— Čula sam da ste imali okršaj revolverima — rekla mu je mesto pozdrava.

— Tako je. Na ulicama vaše lepe Patagonije su me napali, gospodo.

— Pa, stvari se mogu izvrnuti i na taj način, mister Štap...

Prekinula je u pola rečenice. Maršal joj se zagledao u oči. Žena je ljutito uzviknula i izmakla se. Prošao je mirno pored nje i krenuo uz stepenice. Zastao je pred sobom Džudi Holidej. Kucao je i otvorio. Bila je još uvek prazna.

Uputio se u svoju sobu, ali je iznenađeno zastao na vratima. U maloj naslonjači od izbledelog crvenog somota sedela je ona.

Čoveku iz Misurija pade sa srca vodenični kamen.

— Tu ste, dakle, a ja sam vas već svuda tražio!

— Otišla sam odmah posle one neprijatne scene u krčmi.

— Da li ste se odmah vratili u hotel?

— Da, vratila sam se. Odjednom me je spopao silan strah da se vratim u svoju sobu, pa sam došla ovamo. Molim vas nemojte se ljutiti.

Rekla je to tako detinjasto, da maršal doista nije mogao da se naljuti.

— Ne, naravno se ne ljutim, gospođice Džudi. Samo mi recite, za ime neba, kako ste došli do revolvera?

— Zar nije bilo dobro što sam ga imala?

— Da, svakako, ali...

Nije mogao a da se ne seti da je i njen brat u sličnim situacijama isto reagovao. Nije bilo sumnje, ovo je doista sestra Doka Holideja.

Mora biti da mu je oko usana zaigrao jedva primetan osmeh, jer je mlada žena iznenada ustala, prišla mu i nabrala obrve.

— Zbog čega se smejete, mister Erp?

— Zar sam se smejao?

Vajat se maši za džep i izvuče jednu od svojih dugačkih crnih cigara.

— Dozvoljavate li?

— Samo izvolite — rekla je malo podrugljivo. — Ovo je vaša soba.

Pošla je prema vratima.

— Ostanite samo za trenutak.

— Ne bih htela da vas uznemiravam.

— Ne uznemiravate me uopšte. Pretražio sam pola grada tražeći vas i pošto sam vas ovde zatekao, hoću da se sasvim uverim da ste tu.

Nije je, međutim, posmatrao nego je prišao prozoru i otvorio ga.

— Malo pre sam čula dva pucnja — primetila je Džudi.

— Da.

— Da li su to na vas pucali?

— Da.

— Da li je to bio čovek iz Dagleasa?

— Ne.

— Šteta što govorite u jedno-složnicama.

— Gospođice Džudi, krenućemo sutra ujutru rano u Tombston, a do tle treba još nešto da obavim.

— Znam, vi tražite onog čoveka.

— Ne, njega više ne tražim.

— Zar ste ga već dokopali?

— Jesam, u zatvoru je.

Mlada devojkica razrogači oči.

— To ne može biti istina!

— Jeste, istina je. On sada sedi iza brave, ali bih morao da potražim ženu.

— Zar mislite da je i ona u Patagoniji?

— Ne znam, ali je moram tražiti.

— Možda biste mogli njega da pitate. Mislím onog Eliota?

— To nema nikakve svrhe. Jedi-

no što bi od njega mogao da čujem, jeste gola laž.

Džudi se vrati do naslonjače i graciozno sede.

Za to vreme Vajat je stajao na prozoru i posmatrao sumorno dvorište.

— Hteo bih nešto da vas zamolim, gospođice Holidej.

— Da, izvolite.

— Kada budete stigli u Tombston, mislim kod vašeg brata...

— Da?

— On je bolestan, već sam vam kazao. Ranjen je.

Džudi se uplašeno uhvati za usta.

— On je smrtno bolestan, zar ne? Opasno ranjen?

— Ne, to ne mogu da tvrdim. Međutim, rana je dosta teška, i on se još nije oporavio od nje. Hteo sam samo da vas zamolim da sa onim što vam leži na srcu malo pričekate.

Džudi ga je netremice posmatrala stisnutih usana. Posle nekoliko trenutaka je klimnula glavom.

— Shvatam. Ne bi trebalo da kažem da pođe sa mnom kući.

— Tako je. Ne mislim time da vam kažem da to uopšte ne pominjete, ali ne bi bilo zgodno da to odmah učinite.

— Ali, mister Erp, ja ne mislim da se vraćam bez njega.

— Potpuno vas razumem. Samo sam hteo da vas zamolim... Mis-

lim da je daleko bolje da mu to odmah ne govorite.

— Razumela sam vas, mister Erp. Neću to odmah kazati.

Sestra njegovog prijatelja došla je da ga vodi kući. Vajat nije mogao da zamisli Doka kako ovom kraju i ovom životu okreće leđa. Ako Holidej neće u zavičaju da nastavi svoj lekarski posao, onda tamo ni pošto ne može biti zadovoljan. To ne bi bio pravi život za njega.

Vajat je stajao na prozoru i zamišljeno gledao napolje.

Iznenada oseti nežnu žensku ruku na svojoj.

— Hoćete li mi pomoći, mister Erp?

Izvadio je cigaru iz usta i rekao, ne pogledavši je:

— Da, mis Džudi sasvim sigurno.

— Hvala vam od sveg srca — prošaputala je, propela se na vrhove prstiju i usnama dodirnula njegov obraz.

Vajat okrete glavu i vide pred sobom zarumenjeno lice devojke.

— Sada moram da idem.

Kada je otvorio vrata, odjeknuli su pucnji. Potrčao je niz stepenice, pa preko predvorja na ulicu. Ugledao je ispred šerifske kancelarije nekoliko jahača, a na vratima je ležao jedan čovek. Jahači su skrenuli u poprečnu ulicu. U nekoliko koraka se stvorio na sredini ulice i

izvukao iz leve futrole ogromni bantlajn. Poslednji jahač je izbačen iz sedla, pao je u prašinu, a njegov konj nastavio da galopira dalje. Maršal potrča u tom pravcu. Ubrzo je video da je iz sedla izbacio Hala Flanagana. Metak ga je pogodio u desno rame. Ječeći je stao na noge. Lica izobličena od bola i gneva, procedio je kroz zube:

— Vajat Erp! To sam mogao i pretpostaviti.

Vajat ga dokopa za mišicu i povuče na trem. Gore na vratima uz sam prag ležao je šerif, lica okrenutog prema daskama. Nije se micao. Vajat prostreli pogledom pljačkaša iz Tombstona.

— To će vas odvesti na vešala, Hal.

— Nisam ja to učinio! — uzviknu zločinac.

Koristeći ovu situaciju, Vajat postavi sledeće pitanje:

— A ko onda?

— Eliot!

Zar je moguće da je ubica iz Daglasa nastavio svoja nedela? Ubio čuvara zakona?

— To će se još utvrditi, Hal — rekao je maršal i odveo ga natrag u zatvor. Kada se vratio, video je ženu kako kleči kraj šerifa.

Bila je to Džudi Holidej.

Sav njen strah i gnušanje, koje je osećala prema ovom kraju, kao da su bili rukom odneseni. Okrenu-

la je šerifa i uz maršalovu pomoć ga podigla u sedeći položaj.

— Još nije mrtav — kazala je prigušenim glasom.

Vajat podiže šerifa i odnese ga u njegovu sobu. Džudi je izvadila flašicu iz tašne, otvorila je i stavila pod nos čuvaru zakona. Posle nekoliko sekundi šerif otvori oči.

— Prokletstvo, maršale... — Razrogačenih očiju posmatrao je čoveka iz Misurija. — Oni su pobegli... Sam đavo zna kako su se izvukli iz ćelija. Iznenada su, bili ovde... Eliot je odmah izvukao revolver iz opasača i pucao. Nije me pogodio, jer sam skočio u stranu. I ostali su držali oružje u rukama.

— Zna li ko vas je ustrelio?

— Drugi Eliotov metak pogodio me je u grudi...

Šerif je ponovo utonuo u duboku nesvesticu.

— Kad bi Džon sada bio ovde, sigurno bi mu pomogao — prošaputa devojka.

Vajat je izleteo na ulicu i upitao jednog od radoznalaca gde može da nađe lekara.

— Doktor Kromvel stanuje u kući iza crkve.

Niko od prisutnih nije pošao da pozove lekara, tako da je Vajat to morao da učini sam.

Nije ga zatekao kod kuće. Lekareva majka, sedokosa pogrbljena starica, objasnila mu je da se njen sin

nalazi na jednom od obližnjih rančeva.

— Preko u šerifskoj kancelariji leži čovek sa metkom u grudima, gospođo.

— O bože! — Žena uzbuđeno pljesnu rukama. — Pa to je strašno. Ko je to?

— Šerif!

Maršal otrča što je brže mogao natrag u kancelariju čuvara zakona. Oko šerifove postelje okupilo se nekoliko ljudi. Jedan od njih upitno pogleda maršala.

— Vi ste Vajat Erp?

— Da.

— On nam je upravo to rekao. Za trenutak je došao svesti, a onda ponovo utonuo u nesvesticu. Moje je ime Embas. Ja sam gradonačelnik u Patagoniji.

Ostali ljudi su bili članovi gradskog saveta. Maršal primeti bledu devojkicu kraj ranjenikove postelje.

— Zar nećete da odete, gospođice Džudi?

Odmahnula je glavom.

— Hoće li lekar doći?

— Nije tu. Nalazi se na jednom ranču u okolini.

Gradonačelnik proguta pljuvačku.

— Prokletstvo, on je sigurno napolju kod Fergusonovih! Tamo očekuju prinovu. Da đavola, šta ćemo sad?

Pogledao je zabrinuto maršala.

— Zar nemate nikog u gradu ko

bi mogao da izvrši takvu operaciju? — raspitivao se Vajat.

— Ne, na žalost nemamo.

— Koliko je udaljen Fergusonov ranč od grada?

— Najmanje devet milja. Devet tamo, devet natrag, osamnaest.

— Neko odmah mora da krene na ranč.

Gradonačelnik se složio.

— I ja sam već mislio na to. Miller, pošaljite Prislija odmah.

Jedan od prisutnih istrča napolje.

Vajat je posmatrao ranjenikovo lice. Kada je podigao pogled, devojke više nije bilo.

— Nije mu dobro — čuo je njen glas, ali iza svojih leđa.

Nije ništa odgovorio.

Vratio se u kancelariju. Otkrio je da su razbojnici sakupili poslednje izveštaje i poneli ih sobom. Jedan od izveštaja je zgužvan ispao nekom kod vrata. Maršal ispravi hartiju. Bio je to izveštaj koji je on lično sastavio povodom ubistva Asa Andersona u Daglasu.

Vrata na šerifovoj sobi su tiho zazkripala. Podigao je pogled i video Džudi Holidej kako ulazi u kancelariju. Bila je dotučena. Klonula je u stolicu i pokrila lice šakama. Jecaj joj je potresao telo.

— Hajdete, gospođice Holidej, odvešću vas natrag u pansion.

Odlučno je odmahнула glavom.

— Ne, ostaću ovde.

— Kad vas molim! Ovo nije za vas!

— Znam, ali ću ipak ostati. Mogu da budem potrebna lekaru.

— Ko zna kada će doći.

Podigla je pogled i užasnuto pogledala maršala.

— Vi tako, znači, puštate stvar?

— Ne, naravno ne. Međutim, treba prevaliti osamnaest milja.

— Šta ćete inače činiti?

— Vajat se uputio prema vratima. Tu je zastao i rekao preko ramena:

— Gospodice Holidej, veoma želim što ne mogu da vas pratim do Tombstona.

Džudi je ustala i grčevito se uhvatila za pisaći sto.

— Morate da odete, dakle?

— Da .

— Znam, morate da ga sledite ubicu!

— Svakako, ubio je i šerifa.

Mrak je polako padao. Noć je spuštala svoju crnu koprenu na grad.

Vajat Erp je platio vlasnici sobu u pansionu, vinuo se u sedlo i odjahao iz grada.

Kako se samo ta trojica zatvorenika dokopala tako brzih konja? Najverovatnije, pomoćnik šerifa, kog je već video, osedlao razbojnicima konje i ostavio ih pripremljene u dvorištu.

Kada je izašao iz grada, maršal zaustavi konja. Bila je ludost krenuti sada tako nasumice kroz noć. Konačno, svaki od trojice razbojnika mogao je krenuti u drugom pravcu.

Član bande sivolikih će najverovatnije krenuti na jug prema granici. Šta li će učiniti Eliot? Hoće li se vratiti u Daglas?

To je bilo teško poverovati. Mora da je iz sasvim posebnog razloga došao u Patagoniju, pa će se i vratiti. Maršal je ostao da stoji na kraju grada, iza jedne kolibe. Kliznuo iz sedla i napregnuto posmatrao savanu.

Tri razbojnika su naišla iz prve ulice levo. Sigurno neće odmah iza poslednje kuće skrenuti udesno, ni levo, nego najverovatnije odmaći dublje u savanu. Čovek, koji odavde beži u pravcu severa i vrati se, najverovatnije će se baš ovde približiti gradu.

Maršal je strpljivo čekao gotovo pun sat, a onda iz daljine čuo topot kopita. Grčevito se priljubio uz zid kolibe i sačekao da se jahač približi. Nebo je bilo vedro, tako da je mogao da razazna obrise jahača. Nije se prevario: bio je to Rod Eliot.

Vajat izvuče revolver i otkoči ga.

— Stoj!

Primetio je kako se telo jahača trza.

— Sjašite, Eliot!

Razbojnik kliznu iz sedla sa druge strane konja i izvuče revolver iz opasača. Metak bljesnu kroz noć i udari u drveni zid kolibe, kraj samog maršala. Vajat je ležao na zemlji.

— Bacite oružje, Eliot!

Umesto odgovora, zločinac prсну u grohotan smeh.

— To bi vam odgovaralo, zar ne, prokleta policijsko njuškalo! Sad ću vas napuniti olovom.

— Neće vam to uspeti, Eliot. Nemate nikakvih šansi.

Bacite revolver, inače ćete umreti tu na licu mesta.

Zločinca je spopao smrtni strah. Bacio je kola i podigao ruke.

— U redu, maršale, odustajem, nema svrhe.

Vajat ustade i pođe prema njemu.

U tom trenutku zločinca je obuzeo ponovo strah. Ovog puta od vešala. Ispružio je levu ruku, nož zazvižda i pogodi maršala u čelo.

Čovek iz Misurija se zanese unatrag i pade. Razbojnik se odmah ustremi na njega. U tom trenutku nevestica, koja je obuzela Vajata, popusti. Dokopao je Eliota za oba ramena i povukao ga. Borba nije dugo trajala. Najzad maršal stenjući ustade i veza Eliotu ruke na leđa. Izvukao je cigaretu iz džepa i pripalio je. U međuvremenu je i ones-

vešćeni Eliot došao k sebi. Posmatrao je maršala užarena pogleda.

— Mora da sam poludeo, kada sam odlučio da se vratim nazad.

Vajat nije odmah odgovorio. Maramicom je brisao krv sa čela.

— Šta to hoćete da mi natovarite na vrat? Ništa nisam učinio. Sudija Troham će vam potvrditi.

— Sudija Troham je mrtav.

Razbojnik gotovo kriknu:

— To je laž!

— Ne, istina je. Juče, kada ste nestali sa stanice, dobio je srčani udar i podlegao.

— Hoćete da me omekšate, Erp, ali vam neće uspeti. Neće vam uspeti! — vikao je Eliot kroz noć.

Vajat je mirno i dalje pušio. Razbojnik vezanih ruku ležao je kraj njega.

— Ne možete mi ništa natovariti na vrat, velim vam. Ja nisam ubio Asa Andersona. To znaju svi u Daglasu. Konačno, porota je osudila pravog krivca.

— Da, porota, koju je prizvao sudija, jer ste mu pretili, Rod Eliot!

— To ste već jednom rekli, ali to je besmislica. Kako sam mogao da pretim sudiji? Celu noć sam sa bratom proveo u zatvoru. Pat Geret nas je lično strpao u ćeliju.

— Znam, Pat Geret vas je zaključao u ćeliju, obojicu. Ali je zato šerif Braun pomogao vama da umaknete.

— Otkud...

Eliot je prekinuo u pola rečenice. Lagano je ustao i prosiktao:

— Mogao bih vas udaviti! Udaviti! Evo, oslobodite mi ruke, mislim da bih mogao da vas udavim, prokleta policijsko pseto!

Maršal ga je pustio da govori. Ubica je pokušavao da se smiri.

— Ja uopšte ne znam zašto se uzrujavam. Ne možete mi ništa napakovati. Šta ja imam sa ubistvom Andersona? Na suđenju je sve utvrđeno. A to što sam odavde pobegao iz zatvora, to je moje pravo. Vi ste me bespravno uhapsili. Uostalom, nisam ja nego ona dvojica razvalili vrata. Morate me pustiti na slobodu Erp. Nema osnova da me držite ni trenutak!

— Umuknite, ubico šerifa — odbrusi mu maršal.

Razbojnik uzmače dva koraka unazad, nesposoban da kaže i jednu jedinu reč.

— Penjite se!

Eliot nije micao sa mesta.

— Rekao sam vam da se penjete.

— Ne, ostajem ovde. Ovde, na ovom mestu! Ne pomišljam na to da dozvolim da me odvedete na vešala, Erp. Upamtite to!

Ako hoćete da me pomerite odavde, moraćete da me nosite.

— Rekao sam vam da se popnete na konja — ponovi maršal mirno naređenje.

Razbojnik naglo saže glavu i prelete četiri jarde, koje su ga delile od maršala, u jednom skoku, u nameri da svog protivnika udari glavom u stomak.

Maršal je to naslutio i veštim manevrom tela se izmakao, a onda dokopao Eliota za leđa i odigao ga od zemlje.

— Govorim vam poslednji put: penjite se!

Ubica pođe prema svom konju.

— Kako da se popnem?

— Ja ću vam pomoći.

Vajat mu stavi nogu u uzengiju i pomože da se popne u sedlo.

Zajedno su jahali prema gradu. Ispred šerifske kancelarije maršal sjaha. Taj trenutak ubica je hteo da iskoristi, da pokuša da izmeni svoju sudbinu. Obo je konja i poleteo. Međutim, nije bio dovoljno brz. I ovaj pokušaj nije uspeo. Maršal je izvuкао Eliota iz sedla i poveo ga u kancelariju.

Kada su ušli, maršal ugleda Džudi Holidej pored vrata šerifove sobe. Iznađeno je pogledala pridošlice.

— Ko je to?

— Rod Eliot.

— Eliot? Ja sam mislila da je pobegao.

— Bio je tako ljubazan da se sa mnom vrati, gospođice Džudi.

Sestra Doka Holideja je s krajnjim

čuđenjem posmatrala maršala, dok je vodio svog uhapšenika prema ćelijama. Vajat je dva puta okrenuo ključ.

— To vam ničemu neće koristiti! — urlao je razbojnik. — Ako hoću da umaknem, umaknuću. Možete i deset puta zaključati. Izašao sam ja na karj sa mnogim ljudima.

— Znam, Eliot. As Anderson, vaš rođeni brat, pa i šerif Pret su vaše žrtve.

Zločinac uhvati rešetke i grčevito ih steže. Svom snagom je počeo da ih trese.

— Nisam ubio šerifa. To je učinio jedan od dvojice lupeža, koji su bili u zatvoru. Onaj momak tamne kose.

Eliot je mislio na Hala Flanagan. Još jednom je pokušao da nekome svoj zločin svali na leđa.

Iznenada je otkrio da u ćeliji do njegove ima još nekoga.

— Hej, pa to je on, to je on! — vikao je Eliot. — To je čovek koji je ustrelio šerifa. Ja sam svedok! Mogu da se zakunem. On ga je ustrelio! Ispalio je dva metka na njega. On je ubica šerifa!

Optuženi Hal Flanagan nije ni pomišljao da se pomeri sa svog ležaja. Skupio je noge i stavio ruke pod glavu. Posle svega što mu se dogodilo, ova optužba mu nije mogla da utera strah u kosti.

— Zaveži, čoveče — rekao je samo. — Ne uznemiravaj me!

— Maršale, to je on učinio! — vikao je dalje Eliot. — On je ubica šerifa. Njega treba obesiti. Njega, ne mene! Ja sam krunski svedok. Ja sam video zločin. Prvo je razvalio vrata a onda naredio svima nama da svakog ustrelimo ko nam stane na put. Kad smo ušli u kancelariju, izvukao je revolver i odmah pucao. Dva puta je povukao obarač, mogu da se zakunem!

Posle ove bujice reči ućutao je da bi posle nekoliko trenutaka rekao pri gušenim glasom:

— Zašto ništa ne govoriš, čoveče? Zašto se ne braniš? Vidite, maršale, on se oseća krivim.

— Idiote! — čulo se iz Flaganove ćelije. — Da poznaješ maršala, uštedeo bi toliku priču. Ona nema nikakvog dejstva na ovu santu leda.

— Time se nećeš izvući, amigo. Ti si ubica šerifa. Tebe će on obesiti. Maršale, maršale, ja...

Eliot se okrenuo i ustanovio da je Vajat Erp izašao iz zatvorskog dela.

Odmah se ponovo ustremio na rešetke i počeo da ih trese.

— Maršale! Maršale! Zahtevam od vas da me pustite. Ja sam nedužan!

—o—

Čekali su gotovo tri sata, pre nego što se ispred šerifske kancelarije za-

čuo topot kopita. Ušao je zadihan mladi čovek i pogledao oko sebe.

— Gde je on?

Vajat, koji je sedeo za pisaćim stolom, uzvрати:

— To sam, i ja hteo da pitam. Gde je lekar?

— Ja sam lekar.

— Vi?

Čovek je mogao imati najviše dvadeset do dvadeset dve godine.

— Gde je šerif?

— Unutra u svojoj sobi.

Tek sada je maršal video da mladi čovek ima tipično lekarsku ruku.

Doktor Henri Kromvel se odmah dao na posao. Na svoje ogromno iznenađenje, maršal je zaključio da ovaj izuzetno mlad čovek odlično poznaje svoj posao. Istina, nije bio tako spretan i brz kao Dok Holidej, ali je svoj posao obavljao sigurno i odlučno, što se od tako mladog čoveka ne bi moglo očekivati.

Bila je to dosta teška operacija, jer je metak okrznuo jedno od rebra i tu se zaglavio. Potrajalo je gotovo pola sata pre nego što je Henri Kromvel uhvatio pincetom izobličeni komad olova.

Lice mu je bilo pokriveno znojem. Dok je čistio ranu, ruke su mu upadljivo drhtale.

— Mogu li da vam pomognem? — upita Džudi Holidej.

Lekar je zahvalno pogleda.

— Da, gospođice, ako biste bili tako ljubazni.

Džudi je mirno i sigurno previla šerifovu ranu. Kada je to obavila, donela je lavor da Kromvel opere ruke.

— Kako vam se čini? — upitao ga je Vajat kad su izašli u kancelariju.

— Ne znam — uzvрати Kromvel. — Ne gajim velike nade.

Gradonačelnik i ostali članovi saveta stajali su oko pisaćeg stola. U šerifskoj kancelariji vladala je mučna tišina. Gradonačelnik procedi kroz zube:

— Ako umre, jedan od one trojice je ubica šerifa.

— Zna li se već ko je pucao? — raspitivao se jedan od prisutnih.

Maršal nije ništa odgovorio.

Ponoć je već bila prevalila kada je Džudi Holidej, koja je sve vreme bdela uz šerifovu postelju, ušla u kancelariju.

— Mister Erp!

Maršal odmah ustade i pođe za njom.

— Mislim...

Vajat pride šerifovoj postelji. Ranjeni Pret je otvorio oči i pogledao maršala.

— Kako ste, šerife?

Čuvar zakona duboko udahnu vazduh.

— Ne baš naročito dobro, maršale.

— Lekar vas je već pregledao. Ne treba da brinete.

— Da, da, ali ja ne bih hteo da ležim ovde, maršale. Zar me ne biste mogli da prenesete preko?

— Kuda to?

— Imam preko sobu iznad Vebsterove berbernice.

Vajat je razmišljao. Da li sme da prenosi teško ranjenog čoveka? Međutim, činjenica da se Pret nije dobro osećao ovde, bila je još opasnija od transporta preko ulice. Zbog toga je odlučio da mu ispuni želju.

Oko dva po ponoći Vajat Erp i Džudi Holidej su stigli u svoj pansion. Devojka je zastala pred vratima svoje sobe i pružila maršalu ruku.

— Ne bih mogla da kažem da je to bio lep dan, ali me raduje što sam mogla nešto da pomognem.

Vajat je ispitivački posmatrao.

— Ispavajte se dobro i zaboravite sve.

— To i jeste žalosno, što ću zaboraviti — rekla je, tužno. Kada su se vrata za njom zatvorila, Vajat uđe u svoju sobu. Probudio se tek oko devet sati. Skočio iz postelje, obrijao na brzinu i presvukao. Kada je sišao u predvorje, primetio je na licu vlasnice pansiona pritvoran smen.

— Želite li kafu, mister Erp?

— Da, hvala, odmah se vraćam.

Vajat pohita prema šerifskoj kan-

celariji i otvori vrata. Na samom pragu zastao je kao ukopan, videći krhotine stakla. Prozor je bio razbijen. Odmah je primetio da je veliki svežanj sa ključevima nestao.

— Helo, maršale! — začuo se glas iz jedne od ćelija.

Bio je to glas Hala Flanagana.

Rod Eliot je pobegao!

Flanagan se grohotom smejao.

— To doista nije loše izvedeno, maršale. Trebalo je samo da vidite kako je mirno i nečujno sve to obavila.

— Ona?

Razbojnik uzvрати:

— Da, vaša prijateljica. Ona leđi koja je sinoć bila ovde. Došla je u praskozorje i izvukla ga iz zatvora. Šta kažete na to?

Džudi Holidej? Isključeno! Zašto ovaj zločinac tvrdi tako nešto besmisleno?

Maršal je proverio da li su sve ostale ćelije dobro zaključane. Svežanj sa ključevima našao je odmah iza vrata. Hitro se vratio u hotel.

Kada je zakucao na vrata sobe Džudi Holidej, odmah je čuo njen glas:

— Izvolite, udite, maršale!

Otvorio je vrata i video je pred ogledalom kako uređuje frizuru. Zagledao joj se u lice. Ne! Ova žena to nije mogla da učini.

Koliko je ličila na svog brata Doka, potvrdilo je i njeno naredno pitanje. Odmah je otkrila da nešto nije u redu.

— Da li se to nešto dogodilo?

— Jeste, Rod Eliot je pobjegao iz zatvora.

— Za ime neba, šta ćete sad učiniti?

— Moram u poteru za njim.

— Da, moraćete.

— Gospođice Holidej, hteo bih da vas zamolim da me ovde sačekate dok se ne vratim.

— Svakako, mister Erp, čekaću vas.

Već je hteo da izađe. U poslednjem trenutku se okrenuo i dodao:

— To može da potraje neko vreme, gospođice Džudi.

— Tako sam i pretpostavljala.

— Imate li dovoljno novaca kod sebe?

— Imam svakako, hvala. Ne brinite, ovde ću vas sačekati.

Brzo mu je prišla i pružila ruku. Vajat zbunjeno skide šešir, što je zaboravio da učini pri ulasku.

— Dakle, do viđenja gospođice Džudi!

—o—

Nije postojala ni najmanja sumnja da je Meri Anderson bila u Patagoniji i da je oslobodila Roda Eliota iz

zatvora. To saznanje bilo je neobično mučno za maršala. Sve vreme je sebi prebacivao što je nije malo energičnije tražio.

Iako je bilo jasno da su zajedno stigli u Patagoniju i da su bili prilično bliski, maršal nikako nije mogao da se pomiri sa činjenicom da je jedna žena tako poštena i otvorena pogleda mogla da voli zločinca.

Na železničkoj stanici uspeo je da sazna da su Meri Anderson i Eliot još u praskozorje uhvatili voz i otišli u pravcu severa.

Zbog čega li su samo sišli u Patagoniji? Zar samo zbog toga da eventualnom goniocu zametnu trag?

Vajat Erp je bio u nedoumici kao i prethodnog dana.

Kuda li se ubica uputio? Možda je sišao već na sledećoj stanici, ili je krenuo sa ženom do Flagstafa. Odlučio je da ide do Flagstafa, predosećajući da će ga tamo naći. Konačno, znao je da je Meri Anderson namerala da poseti tetku. O tome je čak i pisala svojoj rođaki, pa je tamo i očekuju.

Vajat Erp je stigao u grad u rano jutro. Bilo je oblačno i maglovito. Flagstaf je još u ono vreme bio prilično velik, ali ne preterano živ grad. Maršal je istovario svog vranca iz furgona i krenuo širokom glavnom ulicom prema šerifskoj kancelariji.

Nije zatekao čuvara zakona. Jedan stariji, bradati pomoćnik objasnio je maršalu da ne poznaje baš sve ljude u gradu, jer je došao pre pola godine.

— Najbolje bi bilo, mister, da idete u gradsku većnicu. Tamo ćete zaći pisara, on sve zna.

Stari advokat Strongfild je našao u Flagstafu odličan posao. Radio je kao gradski pisar.

— Lora Gardner? Sačekajte, ovde je spisak svih stanovnika. — Prelazio je prstom preko dugog reda imena, a onda odmahnuo glavom. — Ne, žao mi je mister, ali vam ne mogu pomoći. Ovde nema nikakve Lori Gardner.

— Ali ona mora da stanuje u Flagstafu! Ima rođake u Daglasu i, koliko znam, očekuje svoju nećaku.

— U redu. Pogledaću još jednom.

— Ne, nema potrebe. Vajat je pogledom pratio spisak imena, pa je znao da je besmisleno da još jednom pročitava. Ime Lori Gardner nije bilo tu upisano, nije uopšte bilo nigde u Flagstafu koji se tako zove.

Maršal se ponovo obreo na ulici. Prišao je svom vrancu i pomilovao ga po vratu. Tu odmah uz gradsku većnicu nalazila se konjušnica, a do nje pansion. Stariji čovek u kaputiću postavljenom krznom mu pride.

— Tražite li možda sobu, mister?

— Da, imao sam nameru.

— Nemamo ni jednu slobodnu. Sutra je veliki božićni rodeo. A tom prilikom dolaze ljudi sa svih strana.

Vajat povede svog vranca za uzde. Izgledalo je da neće naći sobu nigde u Flagstafu. Skrenuo je u jednu poprečnu uličicu i iznenada se našao pred čovekom, za koga je bio siguran, da ga je već negde video. I čovek je takođe zastao i posmatrao maršala razrogačenih očiju.

— Grom i pakao! — uzviknuo je. — Sad znam! Vi ste Vajat Erp. Da li je tačno?

Maršal potvrdi.

— Odakle se poznajemo?

— Iz Vičite. No, otada je prošlo već dosta godina. U ono vreme sam radio u tesarskoj radionici. Bilo je to doba kada ste imali okršaj sa čuvenim Klementom.

— Tačno, sada se i ja sećam. Vi ste Džek Fišer.

Kada je Fišer čuo da slavni maršal Erp traži prenočište u Flagstafu i da ga nije našao, počeo je da odmahuje glavom i prsnuo u smeh.

— Samo je to još nedostajalo! Pođite odmah sa mnom, maršale. Ja sam ovde sagradio divnu kuću. U njoj za maršala Erpa ima i nekoliko soba.

Dok su išli prema kući ljubaznog Fišera, Vajat se raspitivao za Loru Gardner. Tesar zastade i zamišljeno protrlja čelo.

— Lora Gardner? Čekajte! Neka me đavo nosi ako pre kratkog vremena nisam čuo to ime. Ah, da to je bila jedna stara žena. Nedavno je umrla. Moj prijatelj je istesao sanduk. Bio sam slučajno prisutan kada je naručen.

— Ko je to naručio sanduk? — ispitivao je maršal.

— Prilično visok, krupan čovek, smeđ, tridesetak godina. Ne bih mogao da ga bliže opišem. U svakom slučaju, neki prilično robustan tip.

Sluteći ko je bio naručilac, maršal opisa Roda Eliota.

— Da! — uzviknu tesar iznenađeno. — Baš on!

— Gde stanuje zanatlija koji je tesao sanduk?

— Hajdemo odmah. To nije daleko. Nekoliko kuća odavde.

Stari pogrbljeni čovek sede brade i mrzovoljna lica, mračno odmeri po sétioce.

— Šta je sad?

Fišer predstavi svog pratioca i dodade:

— On dolazi zbog Lore Gardner. Rekao sam mu Džef da se sećam da si nedavno istesao sanduk za staru Loru Gardner.

— Tako je mister. Elner ga je poručio.

— Elner? Da nije Eliot živeo u živeo u Flagstafu pod tim imenom?

— Gde bih mogao da nađem tog Elnera? — raspitivao se maršal.

— On sad stanuje u kući gospođice Gardner.

— A gde je ta kuća?

— Leži iza velike živinarske farme, na putu za Kanjon.

Kuća Lori Gardner nalazila se jednu milju udaljena od grada, na proplanku iza Džeksonove živinarske farme. Pre mnogo godina, kada je gospođica Gardner, rođena sestra Merinog oca, nasledila ovu kuću, nalazila se potpuno usamljena, daleko od grada. Sada, međutim, grad se širio, tako da više nije bila usamljena. U gradu se govorilo da Flagstaf trči prema kanjonu. Pola milje zapadno od Flagstafa priroda je izvajala čudne oblike. Dve ne naročito visoke stene oblikovale su klanac, ne naročito dug, ali veoma uzan i u okolini ozloglašen kao opasan. Stanovnici su ga zvali crni kanjon. Kako se pričalo, pre mnogo godina su Indijanci baš u tom kanjonu ubili veliki karavan belih doseljenika. To jasno nije dokazano i najverovatnije je bila samo legenda.

Vajat je odlučio da sačeka večer. Kada se spustio mrak, približio se živinarskoj farmi. Kod ograde je našao mladu ženu i odmah je pitao za Lori Gardner.

— Da, gospođica Gardner se nije udavala. Stanovala je preko u kući, tamo gde sad vidite svetlo. Verovatno se mister Elner vratio.

— Ko je taj mister Elner?

— Jedan njen dalji rođak. Već nekoliko godina živi ovde u Flagstafu.

— Trgovac kožom? — ispitivao je maršal.

— Da, tačno, trguje kožom. Imao je dugo radnju u glavnoj ulici. Međutim, prestao je sa poslom pre dve nedelje.

Maršal zahvali mladoj ženi i pođe prema kući Lore Gardner. Bila je to manja jednospratnica. Prozor na spratu bio je osvetljen. Mora biti da pokojna Lora Gardner nije bila plašljiva žena, jer u protivnom teško da bi odlučila ovde da živi sama.

Kako li se Eliot samo povezao sa njom?

Zar je još onda uspostavio kontakt sa Meri Anderson, pa prema tome i njenom rođakom?

Uostalom, samo mu je Meri mogla dati adresu svoje tetke.

Vajat se oprezno prikradao kući. Već je bio blizu ograde vrta, kada iz kuće izlete pas, ustremi se prema ogradi i poče divlje da laje. Maršal je zastao kao ukopan, jer je računao sa time da će životinja preskočiti ogradu i napasti ga. To se, međutim, nije dogodilo. Pas je ostao iza ogra-

de i divlje lajao. Gore u kući se svetlost ugasila. Samo što se Vajat zaklonio, a sa gornjeg sprata grunu puška. Metak mu okrznu rame. Drugi metak, ispaljen odmah iza prvog, okrznuo ga je po čelu. Za trenutak oko maršala zavlada mrak. Nesvestica je trajala veoma kratko. Uspeo je da se pridigne na laktove i odmah pokušao da priđe bliže kući. Međutim, nije imao snage da se kreće, jer mu je u glavi brujalo i tutnjalo. Ponovo se onesvestio. Kada je ponovo došao svesti, pas više nije lajao. Vajat se ponovo pridize i poče napregnuto da osluškuje.

U kući je sve bilo mračno i tiho.

Koliko je to ležao bez svesti?

Maršal ni za trenutak nije sumnjao da se Eliot nalazi u kući. Lajanje psa ga je upozorila na opasnost. Pošto je noć bila zvezdana, sigurno je mogao da primeti maršala, jer u protivnom ne bi mogao tako precizno da gađa.

— Čekaj samo, Rode Eliote, nećeš mi umaći! Uhvatiću te u tvom sopstvenom gnezdu! — procedi maršal kroz zube.

Lagano je puzao prema zadnjoj strani kuće, prema dvorištu koje je ležalo u mraku. Nije smeo, međutim, da se približi kapiji, jer se nalazila na čistini, tako da bi mogao da bude odlična meta.

Sačekao je neko vreme, pre nego

što je nastavio pohod. Na jednom mestu, gde je ograda bila niža, zaletio se i preskočio ga. Bol u glavi bio je još uvek žestok. Rana nije bila ni malo opasna, ali veoma bolna. Vajat je stavio maramicu ispod šešira, i na stavio da napregnuto osluškuje.

Sve je bilo tiho.

Oprezno je opipavao tle ispred sebe, tražeći kamen. Kada ga je našao, bacio ga je prema sredini dvorišta. Međutim, na to niko nije reagovao. Čak ni pas nije zalajao.

Da li je možda Eliot uveo psa u kuću? Nemoguće. To bi bila neopisiva glupost. Ili je to ipak možda učinio da ljutito lajanje psa ne upozori ljude sa obližnje farme.

Čekao je još neko vreme. Pošto se ni dalje ništa nije dogodilo, nastavio je da puže uz ogradu prema kući.

Za taj poduhvat bilo mu je potrebno više od pola sata. Primetio je na suprotnoj strani dvorišta da su vrata jedne od štala otvorena. Vajat se uspravi i skoči uz zid kuće. Ostao je tu, u tom skloništu, neko vreme teško dišući. Motrio je na štalu. Zar je moguće da je zločinac ostavio vrata štale otvorena? Gonjen zlom slutnjom, maršal pretrča preko dvorišta i kresnu šibicu ispred vrata štale. Oba boksa su bila prazna, a takođe i ostava za stočnu hranu. Ostao je tu da stoji sada posmatrajući kuću.

Sa ovog mesta mogao je da vidi i da su vrata dvorišta otvorena.

Prokletstvo! Izgleda da je Eliot pobegao.

Zar je moguće da je tako dugo bio onesvešćen, da je razbojniku uspelo da umakne. Iako je od toga strahovao, ipak se nije usudio da tek tako uleti u kuću. Konačno, nije bilo isključeno da se Eliot negde pritajio u kući da ga vrebaju.

Maršal je grozničavo razmišljao. Na desnoj strani kuće nalazio se prozor, koji nije bio potpuno zatvoren. Da li da pokuša da uskoči? Nastavio je da se šunja uz zid štale sve do kuće, a onda prileteo prozoru. Skinuo je šešir sa glave i stavio ga na vrh cevi bantlajn specijala. Zatim je lagano podigao šešir i kretao njime u visini okna. Da je neko prikriven u sobi, sada bi sigurno reagovao.

Ništa se nije dogodilo. Nije se usudio ipak da uđe u kuću, nego je odlučio da se vrati do dvorišne kapije, jer je neuporedivo manje opasno izleteti kroz kapiju, nego se izvući iz kuće. Još uvek se ništa nije događalo. Maršal se vrati još jednom, ali ovoga puta do vrata, i pritisnu bravu. Napregnuto je osluškivao. Revolver mu je sve vreme bio u ruci. Puzeći, popeo se uz stepenice i dalje osluškivao. Našao se pred prostorijom čiji je prozor bio poluotvoren.

Kuhinja. Bila je prazna. Išao je dalje prema sledećim vratima i tako redom. Nigde žive duše. Stepenice su vodile na gornji sprat. Da li da se usudi da krene gore? Setio se za trenutak prazne štale. Ako je Eliot doista pobeo, svaki minut predstavlja za ubicu veliku prednost. Izvukao je nož iz pojasa i bacio ga na gore. Tresak se zaorio kućom.

Ni na to niko nije reagovao, tek tada se odlučio da pretraži gornje sobe. Bilo ih je dve. Dodirnuo je cilindar lampe, koju je našao na stolu i utvrdio da je još uvek topao. Na stolu se pored lampe nalazio ibrik sa kafom, zatim ostaci hleba, slanine i sira. Uz sve to dve prazne šolje.

Dakle, Eliot nije bio sam!

Vajat je pretražio celu kuću, a onda izašao u dvorište. Zagledao se u pravcu savane, lupajući glavu na koju stranu ubica mogao da se uputi. U pravcu zapada primetio je visoke senke, koje su se pele prema nebu.

Klanac!

Vajat je sam sebi prebacivao što nije poveo konja. No, ipak je možda bolje što ide pešice, jer manje skreće pažnju na sebe i sigurniji je. Od kuće gospođice Gardner do klanca trebalo je prevaliti celu milju. Nešto dalje od dvorišta, na ivici puta, video je psa. Velika životinja je bila mrtva. Zastao je, sagnuo se i otkrio

ranu od metka. Eliot je znači ubio životinju, da ga ne bi odala svojim lajanjem.

Krenuo je dalje. Nije išao direktno prema klancu, nego se približavao sa bočne strane. Prizor je bio veoma neobičan: klanac u sred savane, idealno mesto za odbeglog zločinca, ali istovremeno i klopka u koju može da upadne.

Vajat se približio na sto jardi klancu i iskoristio jednu malu uzvišicu kao zaklon. Na trideset ili četrdeset koraka na ulazu u konjon primetio je udubljenje u tlu, prema kome je počeo da puze. Kada se uspravio, utvrdio je da klanac nije ravan, jer je unutra vladao potpuni mrak. Maršal se sada uspravio i naslonio na kamen. Ostao je tako osluškujući. Za trenutak mu se učinilo, da iz mračnog kanjona dopire neki glas. Glas neke žene. Ponožno se spustio na zemlju i počeo da puže napred. Sada se ženski glas jasnije čuo. Kao da je bio isprekidani plačem. Oboje begunaca su se najverovatnije pri- tajili u samom zavoju kanjona, jer se tu Eliot, verovatno, osećao sigurnijim.

Jasno, nije bilo isključeno da u kanjonu ima nekoliko zavoja, no pošto su se glasovi sve bolje čuli, begunci nisu mogli biti daleko.

Maršal je napredovao pedalj po pedalj. U mraku je mogao samo da ra-

zazna okomit kameni zid. Znači, bio je to oštar zavoj. Ponovo je čuo ženski glas, uplašen i plačan. Nešto kasnije, pošto su mu se oči navikle na mrak, mogao je da nazre dva tela naslonjena na zid klanca.

Otkočio je revolver i uzviknuo:

— Eliot, izađite napolje!

Pošto je višestruki eho maršalovog poziva zamukao, zavladała je grobna tišina. Nešto kasnije odjeknuli su pucnji. Međutim, meci su promašili Vajata.

— Predajte se, Eliot! Nema nikakve svrhe! Klanac je opkoljen.

— Odustanite, mister Eliot! — čuo se uplašeni ženski glas.

— Zaveži! — brecnu se razbojnik.

Ponovo odjeknuše pucnji pored samog udubljenja u kamenu, u kome se čovek iz Misurija prikrrio.

— Dajem vam samo još trideset sekundi vremena, Eliot. Ako tada ne izađete počinjem da pucam!

Grohotan smeh bio je jedini odgovor.

Trideset sekundi je proteklo. Vajat je još uvek video tela dvoje ljudi naslonjena na stenu.

— Odustanite, Eliot! — ponovo se oglasila žena. — Preklinjem vas, Rod, odustanite!

— Ućuti! povika zločinac.

— Preklinjem vas, Rod, nema nikakve svrhe! Klanac je opkoljen, a pred nama stoji maršal.

U to Vajat Erp podiže svoj bantlajn specijal i munjevito ispali četiri metka, jedan za drugim, visoko u vazduh.

Naravno, nastala je čitava karonada odjeka. Grmljavina u klanecu je bila zaglušujuća.

Maršal je čuo kako čovek oštro govori:

— Ostani ovde, naređujem ti!

Ponovo su odjeknuli pucnji. Vajat je osluškivao a onda čuo krik žene. Nekoliko trenutaka kasnije čuo je šum žustrih koraka. Neko je trčao klancem.

Da li je to Eliot, ili Meri Anderson?

Vajat je držao revolver na gotovs i pokušavao da prodre pogledom u mrak. Najzad se pred njim pojavi silueta. Bila je to žena.

— Ja sam ranjena, — ječala je.

— Ranjena..

Čovek iz Misurija je uhvati za ruku i uvuče u udubljenje. Ustanovio je da je ranjena u rame, ali da ozleđa nije nipošto opasna.

— Vi ste me pogodili! — uzviknula je ona.

— To je isključeno, gospođice — reče joj maršal. — To je samo mogao

da se odbije metak, koji je Eliot ispalio. Evo, pokazaću vas gde sam pucao. Pri tom je podigao revolver i uperio cev put neba.

Nije ga slušala, nego je i dalje jadikovala.

Pošto se maršal uverio da nema oružja uza se, izašao je iz udubljenja.

Klanac ispuniše odjeci Eliotovih metaka. Međutim, bilo mu je jasno da sa mesta na kome se nalazi ne može da pogodi cilj. Priljubio se uz kamenito tle i puzao do suprotnog zida klanca.

Odjeknula su još dva pucnja. Sada je mogao da vidi sasvim jasno. Međi su svi bez izuzetka pogađali jedan istureni deo zida klanca. Isto tako, maršal je uspeo da utvrdi da razbojnik uopšte ne cilja prema mestu na kome se on nalazi, nego jednostavno drži pod vatrom suprotni zid klanca. Zbog toga se osmelio i pošao napred. Iznenada se sapeo i udario tako žestoko levim kolonom u šiljati kamen, da mu je bol potresao celo telo. Pokušao je da se uspravi, ali mu je povređena noga otkazala poslušnost.

— Prokletstvo! — procedio je kroz zube.

Stežući pesnicu i savlađujući bol s mukom je uspeo da se uspravi, pri-

državajući se uza zid klanca. Tle klanca pred njim bilo je sada sasvim ravno, tako da nije imao nikakvu mogućnost da se negde zakloni.

Paklena situacija!

Legao je pljoštimize na zemlju i povikao:

— Eliot, prestanite! Nemate nikakvih izgleda!

Ubica ponovo pršte u grohotan smeh, koji je avetinjski odjekivao, razbijajući se u stene.

— To bi vam verovatno odgovaralo, Erp. Morate me uhvatiti!

— Već sam vam kazao da nemate nikakvih šansi. Kanjon je opkoljen.

Ponovo odjeknu smeh.

Vajat se podbočio na laktove i uperio revolver.

Leva noga mu je bila kao paralizovana, a bol ga je užasno mučio.

Eliot se nalazio u boljoj poziciji. Uspeo je da se zakloni iza jedne kamene izbočine. Kada je ponovo počeo da puca, maršal je utvrdio da cilja na kameni zid tačno preko puta udubljenja u kome je Meri bila prikrivena. Znači, bio je uveren da mu se protivnik tamo nalazi.

Vajat je nastavio da puže.

— Predajte se Eliot!

— Nikada, nikada!

Ubica je mogao svakog trenutka da otkrije gde mu se protivnih na-

lazi. Istina, u kanjonu je vladao mrak, ali je Eliot ipak mogao slučajno da otkrije mesto svetlucanje Vajatovog kolta. Baš. u trenutku kada je o tome razmišljao, čovek iz Misurija primeti kao jedva vidljivu senku, glavu ubice i njegovo levo rame, zatim ruku u kojoj se nalazio revolver. Kleknuo je na desno koleno i podigao revolver.

— Eliot, podignite ruku u vis!

Bio je tako blizu ubice, da je mogao da čuje kako pomera doboš. Zatim, ponovo odjeknuše pucnji. Međutim, Eliot još uvek nije tačno znao poziciju svog protivnika, nego je ciljao nasumce. Tek poslednji metak prolete kraj samog maršala. Uprkos tome, Vajat ni za trenutak nije ispuštaoubicu iz vida.

Tada Eliot podiže ruku. Promenio je pravac cevi i povikao:

— Putuj u pakao, pseto!

Eliot je ciljao ponovo u suprotni zid, ali sada mnogo bliže.

Neočekivano je prodorno kriknuo. Vajat vide kako se zaneo unazad, udario leđima o stenu, krenuo korak napred, zaneo se i sručio na tle.

Neki trik?

Maršal je morao da bude krajnje oprezan. Lagano se uspravo pridržavajući se na kamenu zidu kanjona, sve vreme držeći revolver u desnoj ruci. Išao je obazrivo prema zgrčenom telu.

Rod Eliot je nepomično ležao na tlu.

Vajat ga opipa, tražeći oružje, a onda ga okrene na leđa.

Kada je kresnuo šibicu, video je na levoj strani grudi ulaznu ranu.

Bio je mrtav!

Pogodio ga je sopstveni metak, koje se odbio o stenu na suprotnoj strani i pogodio ga u grudi.

Pre nego što se šibica ugasila, pred maršalovim očima se ukaza slika, koja mu je za trenutak sledila krv u žilama. Na levoj ruci Roda Eliota nalazio se prsten, u koji je bio urezan trougao.

Šibica se ugasila i neproziran mrak ispuni kanjon.

Maršal kresnu još jednu šibicu i nadnese je nad ruku ubice.

Nije bilo sumnje, trougao je bio sasvim jasno urezan.

Znak sivolikih!

Da li je to slučajnost?

Pošto se i druga šibica ugasila, maršal zavuče ruku u džep Roda Eliota i nađe uredno složenu maramu. Izvukao je napolje i pri svetlosti treće šibice utvrdio da je siva.

Rod Eliot je dakle bio jedan od sivolikih, član bande ljudi sa vešalima. Maršal je stajao tako u mraku još neko vreme nagnut nad mrtvim Eliotom, a onda čuo iza sebe šum. Naglo se okrenuo i kleknuo na levu nogu, jer je zaboravio da

mu je povređena. Odmah je otkočio revolver. Metalno škljocanje u kanjonu višestruko je odjeknulo, kidajući nerve. Čovek iz Misurija stajao je kao ukopan. Onda se iz mraka čuo glas žene:

— To sam ja.

Vajat pođe napred još uvek se pridržavajući za stenu. Žena je pokrila lice rukama.

— Šta je sa vašom ranom — upitao je hladno.

— Ide nekako.

— Nadam se da znate da ja za to nisam kriv. Nisam ispalio ni jedan jedini metak u pravcu vašeg skrovišta, strahujući da vas ne povredim.

Meri ga očigledno nije slušala.

— Šta je s njim? — upitala je sa uzdahom.

— On je mrtav.

Nekoliko trenutaka vladao je tajac, a onda žena uplašeno prošapta:

— Htela bih da odem odavde, daleko odavde.

Vajat nije mogao da se kreće, a da se ne pridržava.

— Da, da! — rekao je uprkos tome. — Idemo odmah.

— Zašto ne polazite? — upitala je preko ramena, grabeći napred.

— Jer ne mogu.

Uplašeno se okrenula.

— Za ime neba, zar ste i vi ranjeni?

— Da, ali ništa opasno. Povredio sam nogu, zapravo levo koleno.

— Lažete, vi ste ranjeni, samo nećete da mi kažete. Morate da me ostavite samu zar ne? A ja ću odatle sama u grad.

— Nemojte jadikovati. Odmah će mi biti bolje. Sačekajte samo nekoliko trenutaka. Biće mi bolje.

Međutim, nije mu bilo mnogo bolje. Hodao je kroz klanac, pridržavajući se za zid i hramljući. Trebalo im je čitava večnost dok su stigli do izlaza iz kanjona.

Put do kuće Lori Gardner kao da je bio hiljadu milja dug.

Meri Anderson nije pokazala ni najmanju nameru da ponudi Vajatu svoju pomoć. Uz krajnje napore uspeo je da nekako stigne. Kada su se konačno obreli u kući i žena u kuhinji zapalila lampu, maršal klonu na tronožac. Lice mu je bilo kao isklesano od kamena.

Žena ga je ljutito odmeravala.

— Zašto ste ga ustrelili? Nije bilo potrebno da ga ustrelite. Svako živ zna da je on veoma loš strelac. Sigurno je bio loš strelac.

Obasula je maršala bujicom prepora.

Vajat Erp je strpljivo slušao i najzad uzvratio:

— Pucao je dovoljno dobro da ubije vašeg muža, gospođo Anderson.

Žena ustuknu nazad i nalete na sto.

— Šta ste to rekli?

— Rekao sam da je Rod Eliot ubio vašeg muža.

— To nije istina! — krikнула je.

— To nije istina! Njegov brat Tom je ubio Asa, znam pouzdano. I samo zbog toga što se osećao u moralnom smislu krivim, jer je njegov brat ubio mog muža, trudio se da učini nešto dobro za mene.

Meri Anderson ga je zatim obavestila o svemu što do tada nije znao.

Pošto je Eliot saznao od Meri da ima tetku Lori Gardner u Flagstafu, došao je ovamo i nastanio se kod starice. Zakupio je sobu na spratu i od novca, koji je u Daglasu dobio za prodatu radnju, počeo je posao u Flagstafu. Naravno, pod lažnim imenom Elnor.

Ubrzo, pošto je to učinio, počeo je da šalje pisma u Daglas.

No, pošto je pisao pod novim imenom, niko nije obraćao pažnju ko se to javlja udovici Anderson.

Ubica se nije žurio. Čekao je punih sedam godina pre nego što je mladu ženu pozvao da dođe u Flagstaf. Nije joj čak ni javio da joj je krenuo u susret. Došao je u Daglas samo zbog toga što nije bio siguran da će ona doista krenuti na put. Naravno, ona nije ni pomišljala na to kakve su mu namere.

Čak ga nije ni prepoznala na željezničkoj stanici Daglasa. Dogodilo

se onako kao što je Vajat i sumnjao. Na prvoj stanici iza Daglasa ušao je u voz i utovarao konja. Pošto je bila sama u vagonu, oslovio je.

U Patagoniji joj je naredio da zajedno sa njim napusti voz, jer je podozrevao da je neko u Daglasu motrio na njega i da je možda krenuo u poteru.

Ova mlada, prilično ograničena žena, bila je dirnuta tobožnjim osećanjem krivice ovog zločinca. Verovala je da on ima grižu savesti, jer joj je u tom smislu nešto i pisao. Tvrdio je da ga muči savest, jer je njegov brat ubio njenog muža. Zbog toga je lakoverna udovica i činila sve što je od nje tražio.

Kada je u Patagoniji saznala da je u zatvoru, odlučila je da ga odande izvuče. Verovala je, naime, da je neki neprijateljski raspoložen čovek krenuo iz Daglasa za njim i da mu je nešto natovarao na vrat.

Meri Anderson je u Patagoniji odsela u privatnoj kući, za šta se Eliot pobrinuo. Najverovatnije je i ranije dolazio u ovaj grad, pa se tu dobro snalazio.

Pošto je Meri Anderson završila priču, Vajat je neko vreme ćutke gledao u pod.

— Vi ste Vajat Erp, zar ne? — upitala je žena posle izvesnog vremena.

Maršal potvrdi.

— To je ispričao tek kada je stigao u kanjon. Rekao mi je da vas je neki lupež iz Daglasa platio da ga gonite. Da vas je nahuškao na njega.

Vajat samo ćutke odmahnu glavom.

— Htela bih samo da znam zašto se tako uporno držao mene? — promućala je Meri.

— To nije teško pogoditi. Reći ću vam. Vi ste mu uvek bili cilj. I to ne samo zbog toga što je u vas bio zaljubljen. U Daglasu ste imali novaca kao udovica bogatog čoveka, a i ovde u Flagstafu je trebalo da nasledite imućnu tetku. On je sve to dobro znao...

*
**

Kada je maršal napustio voz u željezničkoj stanici Patagonije, povređeno koleno ga više nije tako jako bolelo pa je mogao dobro da hoda.

Neljubazna vlasnica pansiona odmerila ga je ljutito kada je stupio u kuću. No, brzo je savladala otpor i napravila ljubazan izraz lica.

— O, mister Erp, opet ste ovde! Kakva čast! Htela bih samo da vam kažem da sam vas odmah prepoznala, iako ste se upisali pod lažnim imenom...

Bila je to, naravno, neslana laž. Saznala je ko je njen gost tek kada je u gradu došlo do puškaranja.

— Da li je gospođica Holidej u svojoj sobi? — upita Vajat.

— Da, vratila se u sobu odmah posle doručka.

Dva minuta kasnije čovek iz Misurija zakuca na vrata sobe broj četiri.

Odmah su se otvorila. Džudi Holidej je stajala pred njim. U njenim krupnim, svetlim očima videla se radost.

— Vajat!

U tom trenutku maršal iz Dodž Sitija oseti oko svog vrata nežne ženske ruke. Bio je krajnje zbunjen. I devojka se izgleda uplašila od sopstvenog postupka.

— Izvinite, molim vas, mister Erp!

Oborila je glavu da prikrije zažareno lice.

— Tako sam se obradovala, jer sam se osećala ovde usamljenom i napuštenom.

— Još danas ćemo u Tombston, gospođice Holidej.

*
**

Džinovski Luk Šort je upravo izlazio iz zatvorskog dela kada prijeti mladu ženu kako otvara vra-

ta kancelarije. Dobro joj pogledao lice.

Proklestvo, koji je sad ovo?

Gde li je mogao da je vidi? Na koga ga ona to podseća?

Iza mlade žene u kancelariju uđe Vajat Erp.

— Helo, Luk!

— Helo, Vajate! — uzviknu šerif iznenađeno.

Pošto su se srdačno pozdravili, Vajat pokaza na džinovskog šerifa.

— Ovo je Luk Šort.

— To sam i pretpostavljala — uzvratila devojka, srdačno se osmehujući.

Sada je Vajat predstavio mladu ženu.

— Ovo je gospođica Holidej.

— Holidej? — ponovi Teksašanin. Džudi je imala nekakav neobičan osećaj da ogromni šerif gleda negde preko njene glave, mimo nje. — Baš lepo ime, Vajat. Nekako mi zvuči poznato. Šta tražite u Tombstonu, gospođice Holidej?

— Htela bih da posetim svog brata.

— Hm, hm! — procedi šerif, šeretski se osmehujući. — Voleo bih i ja jednom takvu posetu.

— U to ne sumnjam. Međutim, nisam sasvim siguran da li će njen brat biti oduševljen ovom posetom — primeti maršal.

Džudi se ponovo učini da Teksašanin gleda negde preko njene glave. Nije bila sigurna.

— Ja mu ne bih savetovao da se tako ponaša.

Džudi je stajala kraj vrata i zbunjeno gledala ispred sebe.

— Ne verujem da će se Džon radovati mojoj poseti. Kako je on?

U tom trenutku je neko s leđa dodirnu po ramenu.

Okrenula se i ustuknula.

Dva koraka ispred nje, kao i uvek naslonjen na zid, između vrata i prozora stajao je Dok Holidej. Izgledao je bledo i iscrpljeno, ali su njegove oči imale onaj stari, poznati sjaj.

Vajat ga je, naravno, odmah primetio, ali je bio dovoljno pažljiv da ne oda njegovo prisustvo.

— Džon!

Džudi se razdragano baci u naručje svog brata i čvrsto ga zagrlila.

— Nemojte ga zgnječiti, gospođice — opomenu je Teksašanin. — Ima prilično veliku rupu u ledima koja još uvek nije zarasla.

Džudi odmah pusti brata.

— Džone, kako si?

— U svakom slučaju toliko dobro da ti mogu reći da ti odlično izgledaš, ali da ćeš se sasvim sigurno vratiti u Džordžiju bez mene.

— Džon, ja... ja, ja nisam ni htela da te povedem. — Brzo ispod oka je pogledala Vajata, dok je ovaj, praveći se nedužnim, posmatrao kroz prozor dvorište. — Htela sam samo da te posetim i vidim kako si.

— Hajde — reče kockar. — Prvo treba da iznajmimo sobu za tebe.

Džudi je zabrinuto posmatrala brata.

— Ti loše izgledaš, Džone.

— Nije nikakvo čudo. Tako, a sad hajdemo.

Oboje su napustili kancelariju.

Vajat pogleda upitno Šorta.

— Otkad je na nogama?

— Još od juče. Vi ga bar poznajete. Taj čovek kao da je načinjen od čelika.

Deset minuta kasnije stigao je i Dok Holidej.

— Rekla mi je da ste se slučajno sreli u Patagoniji.

— Da, Dok, bila je puka slučajnost — uzvрати mu maršal.

Holidej ga je ispitivački posmatrao.

— Ja sam za trenutak doista pomislio da ste je vi ovamo pozvali.

— Ne, Dok, ne bi trebalo tako da mislite. Vi najbolje znate svoj put.

KRAJ

Pišite nam!

**Odgovore
na vaša
pisma
naći ćete
u**

PANORAMI

SVAKE DRUGE SREDE

SREBRNA ZVEZDA

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM”, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik: SVETOZAR TOMIĆ. Kreacija i izbor: D. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata: na 3 meseca 18 dinara, na 6 meseci 36 dinara, na jednu godinu 72 dinara. Za inostranstvo cene su dvostruke. Uplatu vršiti na tekući račun 657-1-255 sa naznakom za „Vajat Erpa”.

3. jul 1971.